

BILTEN

GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE

BROJ 8 / GODINA VIII / SARAJEVO, 2022.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U 2022. GODINI

BILTEN

GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE

BROJ 8 / GODINA VIII / SARAJEVO, 2022.

Naslov: GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA U 2022. GODINI

Izdavač: Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu
Za izdavača: mr. Osman Lavić
Urednik: mr. Šahsena Đulović
Redakcija: Amela Lepir, Izudina Zukorlić, Fatima Tinjak,
Amina Kadribegović-Mehić, mr. Ejla Ćurovac
Lektor: Selma Omerović
Naslovnica i DTP: Ali Drkić
Štampa: Sabah Print
Tiraž: 300

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA

- 2022. godina -

UVODNA RIJEČ

Poštovani korisnici i prijatelji Gazi Husrev-begove biblioteke, i ove godine, na obilježavanju godišnjice Biblioteke, nudimo vam pregled našega rada na stranicama, sada već osmog broja Biltena pod nazivom *Gazi Husrev-begova biblioteka u 2022. godini*. Pokretanje Biltena gotovo da se poklapa s preseljenjem Biblioteke u novu zgradu u kompleksu Gazi Husrev-begovih vakufa, što je u bitnome utjecalo na organizaciju i rad ove institucije. Od ustanove smještene u neuslovnim prostorima, u kojoj je vršena primarna obrada građe i opsluživan relativno mali broj korisnika, Biblioteka je, preseljenjem u novu zgradu znatno proširila obim i raznolikost poslova, te postala centrom kulturnih dešavanja u našem gradu.

Ni vakif Gazi Husrev-beg, vjerovatno, nije mogao pretpostaviti značaj i dalekosežnost odluke upisane u svoju vakufnamu prije 486 godina, prema kojoj se ostatak novca od gradnje Medrese ima utrošiti u kupovinu vrijednih i poučnih knjiga, koje će biti u upotrebi u školi, ali koje mogu koristiti i drugi zainteresirani za čitanje i prepisivanje. Još je manje mogao pretpostaviti da će Biblioteka kroz stoljeća postati ustanova u kojoj će biti sačuvane desetine manjih ili većih vakufa knjiga koje su muderisi, kadije, trgovci, mudželiti i pripadnici drugih zanimanja bosanskohercegovačkih šehera, kasaba i sela vakufili za mjesne džamije, medrese, mektebe, tekije i druge obrazovne zavode.

Svjesni uloge i značaja Biblioteke u našem društvu i u 2022. godini smo nastojali, koliko su to kadrovske i druge pretpostavke dozvoljavale, njen rad prilagoditi potrebama današnjeg čovjeka, posebno mlađe školske i studentske populacije. Kolektiv Biblioteke je svojim aktivnostima, kao što su organiziranje naučnih konferencija, promocija knjiga, pripremanje izložbi, kontinuirano obogaćivanje postojeće platforme digitalne biblioteke, nastojao odgovoriti potrebama i očekivanjima naših korisnika i javnosti uopće. Dio tih aktivnosti, iz 2022. godine, koje su realizirala 32 uposlenika Biblioteke prezentirali smo na stranicama ovoga Biltena.

Dragi prijatelji,

uz izraze zahvalnosti za podršku koju su nam pružile mnoge ustanove i institucije, posebno Rijaset Islamske zajednice u BiH i njegova Uprava za obrazovanje i nauku, kao i mnogi pojedinci koji su doprinijeli realizaciji raznih projekata u 2022., predajemo vam i ovaj broj Biltena na pažnju.

Navodeći poruku reisul-uleme dr. Huseina Kavazovića s prošlogodišnjeg obilježavanja godišnjice da “Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu pripada svima i otvorena je za sve ljude koji vole pisanu riječ”, pozivamo vas da i u narednim godinama budete uz Biblioteku.

mr. Osman Lavić
direktor Gazi Husrev-begove biblioteke

Izudina Zukorlić

IZVJEŠTAJ O RADU GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE ZA 2022. GODINU

Još jedna godina je iza nas. Ništa manje uspješna od prethodnih, dinamična, puna aktivnosti i lijepih dešavanja. Sumirajući rezultate rada u proteklom periodu, možemo zaključiti da su poslovi obavljani u skladu s planom zacrtanim prije godinu dana.

Osim bibliotečke i arhivističke djelatnosti, naša primarna misija je pružanje usluga korisnicima. Shodno vakufnami, nastojimo biti *stjecište dobrih i dom učenih ljudi*. Vjerujemo da smo na dobrom putu, a vrijeme će pokazati da li smo u pravu. Prije nego što u kratkim crtama pojedinačno predstavimo rad odjeljenja Gazi Husrev-begove biblioteke, navest ćemo pregled aktivnosti koje su realizirane zajedničkim snagama svih uposlenika. Solidarnost, saradnja, međusobna podrška i dopunjavanje su ono što krase naš kolektiv i što je doprinijelo uspješnoj realizaciji sljedećih projekata:

- pripremljeni su materijali i snimljen je serijal prigodnih tematskih emisija za BIR televiziju, emitiranih pod nazivom *Gazi Husrev-begova riznica*. Na ovom projektu je radilo 13 uposlenika;
- šest izložbi koje autorski potpisuju uposlenici Gazijine biblioteke su i ove godine krasile naše prostore, a izlagane su i na drugim lokacijama u Sarajevu, Bihaću, Mostaru i Pruscu;
- s namjerom da unaprijedimo saradnju s bibliotekama ustanova Islamske zajednice, da im, kao matična i depozitna biblioteka, budemo na usluzi za sve vrste stručnih savjeta i pomoći upriličili smo, možemo reći već tradicionalne, Pete susrete bibliotekara;
- ističemo manifestaciju *Pamćenje svijeta – otrgnuto od zaborava*, kojom smo se pridružili obilježavanju tridesete godišnjice uspostavljanja UNESCO programa *Memory of the World*, a u koji je upisana i rukopisna zbirka Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Tokom petodnevne manifestacije upriličeno je književno veče, debatni turnir, prigodna radionica za djecu, filmski dan, izložbe i predavanja;
- naši uposlenici su, kao izlagači, uzeli učešća u više naučnih skupova i konferencija, a mnogim takvim događajima je Biblioteka bila domaćin;
- izdavačka djelatnost Gazi Husrev-begove biblioteke je ove godine javnosti ponudila nova izdanja: *Katalog Muzeja Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu*, *Katalog izložbe Blagodarja medresa*, *42. broj Anala Gazi Husrev-begove biblioteke*, te *Sidžil sarajevskog kadije Halil Fehmi efendije iz 1217/1802-1803. godine* koji je pripremljen za štampu;
- nastavili smo rad na projektu prijevoda s osmanskog turskog i obrade regesti *Hronike* Muhameda Enverija Kadića, konsultirajući izvornik i usklađujući s njim tekst koji su nam dostavile kolege iz Turske. Riječ je o projektu koji Gazi Husrev-begova biblioteka realizira u saradnji s Institutom za historiju Republike Turske. Na ovom projektu je angažirano pet uposlenika, a do sada je urađeno 13, od ukupno 28 svezaka ispisanih na približno 12.000 stranica teksta;
- naši fondovi su i ove godine obogaćivani otkupom ili poklonom pojedinačnih publikacija ili kompletnih biblioteka. Kako nove publikacije kontinuirano pristižu po potrebi se radi stručno čišćenje, a zatim razvrstavanje po fondovima, obrađivanje i zavođenje u bazu podataka. Publikacije na taj način postaju dostupne korisnicima, ili pak odvojene da kao višak budu sistemski i organizirano poklonjene drugim bibliotekama. Uhodan timski rad i međusobna saradnja uposlenika je i u ovom segmentu od velikog značaja;

- angažirani i na kulturnom i društvenom polju van okvira Biblioteke, učestvovali smo na projektu *Library World Tour*, na kongresu IFLA WLIC u Dublinu, potom na XXXIII Internacionalnom sarajevskom sajmu knjiga i učila; prisustvovali radionici pod nazivom *Situacione analize kulture u Kantonu Sarajevo*; bili članovi radne grupe za uspostavljanje jedinstvene transliteracije za obradu bibliotečke građe na orijentalnim jezicima na nivou Univerziteta u Sarajevu, koja je usvojila standarde za izradu grafema za obradu orijentalne građe (arapsko pismo i transliteracija) pri bibliotekskim programima (COBIS); bili članovi radne grupe za izradu pravilnika o zaštiti arhivske i bibliotečke građe (Rektorat i Univerzitetska biblioteka); članovi smo međunarodnog programa RESILIENCE, koji se sprovodi u okviru EU programa Horizont 2020, a odnosi se na uspostavljanje evropske istraživačke infrastrukture na području religijskih studija; pohađali smo specijalizacijski kurs za čitanje osmanskih dokumenata, u organizaciji Orijentalnog instituta, Univerziteta u Sarajevu i Türk Tarih Kurumu iz Ankare; učestvovali smo na *Internationalnoj konferenciji bibliotekara: biblioteke za bolje sutra*;
- bili smo domaćini velikom broju grupnih, učeničkih i studentskih posjeta Biblioteci, kao i zvaničnih posjeta visokih delegacija;
- među brojnim aktivnostima koje su obilježile protekli period, posebne dojmove na nas je ostavilo studentsko putovanje u Republiku Tursku. Posjetili smo nama srodne institucije, prestižne biblioteke, arhive i muzeje, uspostavili s njima saradnju za daljnji rad, razmijenili iskustva i upoznali se s njihovim načinom rada i konceptima koje bismo, eventualno, mogli primijeniti kod nas u cilju efikasnijeg djelovanja i bolje usluge korisnicima.

Sve navedeno ne bi bilo moguće realizirati bez svesrdne podrške naših IT stručnjaka i tehničke službe, koji zajedno s bibliotekarima, arhivistima i restauratorima čine uspješan i efikasan tim.

O svemu spomenutom, detaljnije ćemo pisati u nastavku Biltena.

ODJELJENJE SPECIJALNIH ZBIRKI

Uposlenici ovoga odjeljenja su nosioci aktivnosti prevođenja i obrade *Hronike* Muhameda Enverija Kadića. Osim svakodnevnog usluživanja korisnika specijalnih zbirki Gazi Husrev-begove biblioteke, završili su pregled i sortiranje veće količine neinventariranih štampanih publikacija i manjeg broja rukopisa, koji su prethodno bili smješteni u glavnom depou Biblioteke, kao i izradu popisa rukopisne i štampane građe iz kolekcije Alije Bejtića.

FOND ORIJENTALISTIKE

Fond orijentalistike obuhvata štampane knjige na arapskom, turskom, perzijskom jeziku, kao i knjige na bosanskom jeziku pisane arabicom. Fond trenutno broji 27.295 obrađenih monografskih publikacija, od kojih su najstarije izdate 1729. godine.

EVROPSKI FOND

Evropski fond čine štampane knjige na evropskim jezicima i to je najobimniji fond u Gazi Husrev-begovoj biblioteci koji zaključno s decembrom 2022. godine broji 54.848 štampanih monografskih publikacija. Najveći broj publikacija stigao je putem donacija, a posebno su se po tom pitanju istakli Fondacija za bibliotečku djelatnost, prof. dr. Enes Karić, porodica Karčić, porodica Merzuka Vežzagića, porodica Omera Begića i drugi.

FOND SERIJSKIH PUBLIKACIJA

Fond serijskih publikacija, osim starih časopisa, obuhvata i savremene časopise koji se publiciraju u BiH, Evropi, te u zemljama islamskog svijeta, a tiču se kulture, religije, historije, književnosti, filozofije i sl. Fond broji 1.340 naslova sa 12.811 bibliografskih jedinica, a u protekloj godini obrađena je i sva pristigla tekuća periodika. Većina stare periodike do 1945. godine, kao i glasila Islamske zajednice mogu se naći u Digitalnoj biblioteci, koja je dostupna putem naše

web stranice (www.ghb.ba), a kontinuirano se radi na njenom dopunjavanju.

FOND FOTOTEKE

U 2022. godini u Fondu fototeke nastavljeno je s arhiviranjem fotografija u albumske stranice od polipropilena. Ovaj fond zaključno s decembrom 2022. godine broji 18.838 fotografija. Arhivirano je 3.289 fotografija u polupropilenske foto-košuljice, čime su fotografije zaštićene od prašine, štetnih hemikalija i oštećenja prilikom rukovanja i njihovog izlaganja u originalnoj formi. U bazi podataka izvršena je korektura metapodataka 3.982 fotografije iz novog fonda fototeke.

ODJELJENJE ARHIVA ISLAMSKJE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI

Uposlenici Odjeljenja Arhiva Islamske zajednice su u skladu s planom rada vršili obradu arhivske građe Islamske zajednice, uz svakodnevni rad s našim korisnicima, istraživačima, historičarima i studentima.

Ove godine akcenat je stavljen na tehničku i analitičku obradu arhivske građe fonda Vrhovnog islamskog starješinstva u SFRJ (VIS), najznačajnije ustanove Islamske zajednice u Socijalističkoj Jugoslaviji. Veći dio ove građe, što se tiče nadležnosti, odnosi se na Bosnu i Hercegovinu, a manji dio na teritoriju bivše Jugoslavije, iz perioda 1945-1991. godine. Sva arhivska građa iz perioda do 1966. godine je tehnički i analitički obrađena.

Radilo se i na tehničkoj i analitičkoj obradi arhivske građe, zbirke varia (raznih arhivalija, različitog porijekla, sadržaja i godina, koje ne spadaju u određeni fond). Ova građa nastala je sređivanjem i obradom rasute građe Arhiva IZ, odnosno izdvajanjem iste. Veoma je tražena od strane istraživača. U njoj se nalaze razni pravilnici, uredbе, zakoni, zapisnici, ugovori, dozvole, odluke, okružnice, uputstva, izvještaji, testamenti, uvakufljenja, prelasci na islam, isječci iz

novina, nacionalizacija, uzurpacija, povjerljiva arhivska građa i drugi spisi.

Obrađen je i dio arhivske građe fonda Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, odnosno period od 1964. do 1974. godine.

Sva navedena arhivska građa je u vidu kratkog opisa sadržaja spisa unesena u našu digitalnu bazu i pretraživa je.

ODJELJENJE ZA KORISNIKE

Odjeljenje za korisnike obuhvata info-pult, čitaonice i depoe s knjigama i ostalom bibliotečkom građom. Redovne aktivnosti uposlenika ovog odjeljenja podrazumijevaju ućlanjenje novih ćlanova i produženje ćlanarina, te pružanje stručne bibliotećke pomoći korisnicima prilikom korištenja građe. U toku 2022. godine usluge ćitaonice Gazi Husrev-begove biblioteke je koristilo oko 9.000 korisnika. Pored neposredne komunikacije s korisnicima naših usluga u Biblioteci, online podrška i ustupanje građe elektronskim putem je oblik komunikacije za kojim postoji sve izraženija potreba. Ove godine je za potrebe korisnika i istraživaća izdato preko 1.600 fizićkih publikacija, kao i znaćajna kolićina skenirane bibliotećke i arhivske građe, a zabilježeno je i skoro 400.000 pojedinaćnih korištenja građe dostupne u Digitalnoj biblioteci.

ODJELJENJE ZA KONZERVACIJU I RESTAURACIJU

U Odjeljenju za konzervaciju i restauraciju u 2022. godini uspješno je završen projekat *Konzervacija i restauracija biblioteke Seida M. Traljića*. Urađena je konzervacija i restauracija štampanih knjiga iz biblioteke prof. Halilovića, kao i ćetiri rukopisna dokumenta na osmanskom turskom jeziku. Posebno izdvajamo konzervaciju i restauraciju deftera koji ćini skup rukopisnih osmanskih dokumenata. U oktobru ove godine poćela je realizacija projekta *Konzervacija i restauracija 500 rukopisa*, što je nastavak zapoćetog projekta detaljnog pregleda i ćišćenja svih rukopisa, a do sada je oćišćeno ukupno 2.020 rukopisa. U ovoj fazi projekta oćišćeno je 480 rukopisa, uku-

pno su urađene 24 zaštitne kutije od beskiselinskog kartona i izvršena je dezinfekcija četiri potencijalno zaražena rukopisa.

U sklopu preventivnih mjera je, kao i obično, sva arhivska i biblioteka građa koja je u Biblioteku pristigla tokom protekle godine, prošla kroz osnovne tretmane čišćenja. Također je, za potrebe izlaganja u Muzeju, očišćena i Banjalučka serdžada.

Pripremljeno je osam projekta, koji imaju za cilj očuvanje i promociju kulturne baštine, a u sklopu naše podrške bibliotekama ustanova Islamske zajednice, restauratorica Gazijine biblioteke je bila u radnoj posjeti Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, gdje je u biblioteci ove institucije izvršila stručni pregled knjiga.

ODJELJENJE IKT, SNIMANJE – REPROGRAFIJA

U Odjeljenju IKT, snimanja i reprografije su i u protekloj godini obavljani poslovi koji se tiču osiguranja informatičke podrške ukupnom poslovanju Biblioteke, brige o sigurnosti pohranjenih podataka, nadzora mreže i mrežnih uređaja, računara i štampača, kao i drugi poslovi bitni za ovaj segment rada Biblioteke. Informacioni sistem mora biti potpuno osiguran i dostupan 24h sata dnevno, sedam dana u sedmici, pa je jasno pred kakvim izazovima se nalaze naši IT stručnjaci. Uposlenici ovog odjeljenja su adekvatno odgovorili na izazove prilikom implementacije projekta uspostave domenskog okruženja za institucije Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, kako stručnošću i predanim radom tako i informatičkom opremom, a sve s ciljem postizanja veće sigurnosti i modernizacije informatičkih procesa u Zajednici. Također su razvijana softverska rješenja, radilo se na održavanju i optimiziranju *storage sistema* na kojima je pohranjena digitalna građa, te je redovno osvježavana web stranica Biblioteke. Uposlenici ovog odjeljenja sudjeluju u nadziranju procesa digitalizacije, obradi digitalne građe i njenom postavljanju na digitalnu biblioteku (<http://digital.ghb.ba>), OCR-ovanju, kao i drugim poslovima iz domena IT sektora.

MUZEJ

Tokom protekle godine, nakon svečanog otvorenja Muzeja knjige, intenzivno se radilo na promociji nove postavke kroz predstavljanje u elektronskim i štampanim medijima. Realizirane su i brojne organizirane posjete Muzeju.

UPRAVA, ODNOSI S JAVNOŠĆU I ADMINISTRACIJA

Uprava i administracija Biblioteke vodi i obavlja pravne i administrativne poslove Biblioteke i njenih uposlenika, donosi pravne akte, vodi tekuće arhive Biblioteke, vodi i ažurira matične knjige za sve uposlenike. U domenu ovog odjeljenja je definiranje i usvajanje različitih pravilnika, raspisivanje i vođenje konkursnih procedura, predstavljanje Biblioteke u javnosti, učestvovanje u radu različitih komisija, kontrola i realizacija projekata, zaključivanje sporazuma o saradnji s drugim institucijama. Kroz PR aktivnosti obavlja se svakodnevno komuniciranje s brojnim korisnicima i članovima Biblioteke, osnivačem, donatorima, sponzorima, medijima, vladinim i nevladinim organizacijama. Nizom aktivnosti, poput pisanja projekata, pripremanja i moderiranja različitih javnih događaja, održavanja sastanaka, pripremanja promotivnih materijala i ugovaranja snimanja za medije, primanja delegacija i organiziranih posjeta, nastoji se održati dobra eksterna komunikacija, kojoj, naravno, prethodi i održavanje interne komunikacije među odjeljenjima i uposlenicima Biblioteke.

Ejla Ćurovac

PO ČEMU ĆEMO PAMTITI 2022. GODINU

SVEĀANOST U POVODU 485. GODIŠNJICE GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE U SARAJEVU

SveĀano obiljeŹavanje 485. godišnjice postojanja i rada Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu upriliĀeno je 14. januara 2022. godine u Velikoj sali Biblioteke. Direktor Biblioteke mr. Osman LaviĀ obratio se prisutnim gostima poŹelivši dobrodošlicu te ih upoznao s najznaĀajnijim aktivnostima realiziranim u Biblioteci u toku 2021. godine.

Nakon govora direktora, prisutne zvanice su imale priliku pogledati dokumentarni film o *Muzeju knjige* u produkciji Federalne televizije, autorice Ehlimane HodŹiĀ. Centralni dio programa predstavljalo je izlaganje uvaŹenog akademika Abdulaha Sidrana, istaknutog knjiŹevnika, pjesnika i kulturnog djelatnika. Kao Źto je i uobiĀajeno, na sveĀanosti obiljeŹavanja godišnjice dodijeljene su zahvalnice i priznanja istaknutim pojedincima i organizacijama za doprinos radu Biblioteke, obogaĀivanju njenih fondova i za druge vidove podrške. Dobitnici ovogodišnjih priznanja bili su Vlada Kantona Sarajevo, OpĀina Trnovo, kolekcionar umjetnina porijeklom iz Katara dr. Hamid Abdulaziz El Mervani i gospodin HadŹija HalidoviĀ iz Zagreba. Plaketu za poseban doprinos u radu i razvoju Gazi Husrev-begove biblioteke ove godine je dobio dr. Bilal HasanoviĀ.

Na kraju programa prigodnim rijeĀima se obratio i reisul-ulema Islamske zajednicu u Bosni i Hercegovini Husein-ef. KavazoviĀ koji

je istakao: “Ponosni smo da u Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini imamo ovakvu ustanovu. Ona pripada svima, otvorena je za sve ljude koji vole pisanu rijeĀ. Pouzdan je svjedok vremena, ljudi i njihovih sudbina. Njeno neizmjereno blago Āeka svoje otkrivaĀe, svoje marljive korisnike, koji Āe njenim tajnama osvjetliti brojna joŹ uvijek nepoznata podruĀja historije, kulture, nauke i mnogih drugih oblasti. BaŹ onako kako to jedan uman Āovjek reĀe: Knjige su strpljiva stvorenja, one Āekaju svoje Āitaoce da budu spremni za njih.”

Moderatorica programa je bila uposlenica Biblioteke mr. Źahsena ĐuloviĀ, a sveĀanost su izvedbom dvije muziĀke numere upotpunili Źaha IsakoviĀ i Halid HajdukoviĀ.

PROJEKT LIBRARY WORLD TOUR

Projekt *Library World Tour* nastao je 2017. godine s prvim intervjuom Maria Coffe s kolegom i prijateljem koji je značajno doprinio savremenom bibliotekarstvu – Davidom Lankesom. Danas, projekt koji je u međuvremenu dobio i pokroviteljstvo AIB Umbria (Italijansko bibliotečko udruženje) i saradnju s IFLA-om i Insula Europom, ima veći broj intervjuova iz cijelog svijeta i moguće je pristupiti pojedinih člancima bez ograničenja jer su objavljeni u otvorenom pristupu; osim toga, interaktivna karta vodi posjetitelje da „putuju” po cijeloj planeti ulazeći u virtualne biblioteke kroz priče bibliotekara i informacijskih stručnjaka svijeta. Kada se obiđe cijela planeta, ovaj projekt će predstaviti jednu vrstu albuma punog iskustava, ideja i projekata biblioteka i bibliotekara koji su svojom strašću posvećeni tome da budu promotori čitanja, distributeri informacija, čitaoci za djecu i odrasle, edukatori, nastavnici i administratori instituta i biblioteka i da svaki svojom ulogom doprinosi obogaćivanju svoje zajednice i čini je jačom.

IN PRIMO PIANO · LIBRO FUTURO

“Una biblioteca senza bibliotecario non vale”.
Mario Coffa intervista Ejlja Ćurovac

Predstavnica Bosne i Hercegovine u ovom projektu je uposlenica Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, bibliotekar mr. Ejlja Ćurovac s kojom je intervju objavljen 3. januara 2022. godine. Ejlja Ćurovac, također, učestvuje u programu Emerging International Voices, zajedničkom programu IFLA-e i Goethe instituta, gdje je imala priliku da se poveže s mladim informacijskim stručnjacima iz cijelog svijeta koji su uključeni u zagovaranje značaja bibliotekarstva u svojim zemljama.

POSJETA GRADSKOJ BIBLIOTECI U BRAUNSCHWEIGU (NJEMAČKA)

Uposlenici Gazi Husrev-begove biblioteke mr. Ejlja Ćurovac i Adnan Ćurovac su 21. marta 2022. godine posjetili Gradsku biblioteku u Braunschweigu. Ova biblioteka jedna je od najvećih javnih biblioteka u Donjoj Saksoniji. U njoj se prikuplja raznovrsna građa, od multimedijalnih proizvoda za zabavu, pa do izuzetno vrijednih publikacija vezanih uz nauku, obrazovanje i istraživanje. Posebno je interesantna kolekcija društvenih igara koja se također izdaje korisnicima, te dječiji odjel koji je u skladu sa standardima i potrebama najmlađih korisnika biblioteke. U sklopu biblioteke je i „Artoteka” – biblioteka umjetničkih djela.

Svojim brojnim zadacima i ciljevima Gradaska biblioteka je usmjerena ka informacijskim potrebama i željama građana te aktivno doprinosi održavanju i daljem razvoju kulturnih aktivnosti Braunschweiga. Goste iz Sarajeva dočekala je bibliotekarka Christina Gärtner, a na kraju posjete Gradskoj biblioteci u Braunschweigu uručen je simboličan poklon Gazi Husrev-begove biblioteke.

OVO JE I MOJE PISANO NASLIJEĐE I MOJA TRADICIJA

U povodu dolaska mjeseca ramazana, Gazi Husrev-begova biblioteka je 30. marta 2022. godine organizirala već tradicionalnu radionicu pod nazivom „Ovo je i moje pisano naslijeđe i moja tradicija“. Ovoga puta gosti Biblioteke su bili učenici Centra za slušnu i govornu rehabilitaciju Sarajevo, a cilj radionice je bio izgradnja ljubavi i naklonosti prema našoj kulturnoj baštini i tradiciji, a posebno prema pisanom naslijeđu, kao i razvijanje osjećaja važnosti njegovog očuvanja.

Djeca su zajedno s uposlenicama Gazi Husrev-begove biblioteke mr. Šahsenom Đulović i Fatimom Tinjak obišla Biblioteku, Muzej knjige, odjele za restauraciju i konzervaciju knjiga, depoe Biblioteke, nakon čega je za njih u Srednjoj sali priređen kraći program. Djeci i njihovim profesoricama se obratio direktor Gazi Husrev-begove biblioteke koji je iskazao zadovoljstvo što smo imali priliku ugostiti ove izuzetno drage i vrijedne mlade ljude.

Poseban dio radionice je bilo izvođenje pjesme “Sarajevo ljubavi moja” na znakovnom jeziku, koju je izvela dugogodišnja članica Biblioteke i veoma perspektivna Alma Mujanović zajedno s djecom iz Centra, a posebne emocije je izazvala promocija ilahije “Ramazansko veče” koju je na znakovnom jeziku po prvi put, također, izvela Alma Mujanović.

ODRŽANO PREDAVANJE “ULOGA GAZI HUSREV-BEGA U IZGRADNJI SARAJEVA”

U povodu obilježavanja Dana Grada Sarajeva Gazi Husrev-begova biblioteka je 5. aprila 2022. godine organizovala predavanje “Uloga Gazi Husrev-bega u izgradnji Sarajeva” u Centru za kulturu i edukaciju “Safet Zajko”.

Predavanje je održala dr. Ramiza Smajić, naučni saradnik za oblast starije historije (osmanski period) pri Institutu za historiju Univerziteta u Sarajevu.

Nakon predavanja gosti su mogli pogledati izložbu koju su pripremili uposlenici Gazi Husrev-begove biblioteke pod naslovom “Gazi Husrev-beg i njegovi hajrati – pola milenija u službi dobra”.

VEČER POEZIJE S MUSTAFOM ŠIRBIĆEM

Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu i Media centar Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini organizovali su večer poezije s publicistom i pjesnikom Mustafom Širbićem koji je kazivao svoje stihove pod naslovom “Bog, čovjek i tišina”. Veliku salu Gazi Husrev-begove biblioteke, nakon teravah-namaza u petak, 15. aprila 2022.

godine, do posljednjeg mjesta ispunili su ljubitelji lijepih riječi posloženih u specifičnom stilu Mustafe Širbića.

Svojim muzičkim interpretacijama ovu ramazansku noć su uljepšali Eldin Huseinbegović, Latif Moćević, Enes Ukić i Armin Hodžić.

ODRŽANA PROMOCIJA ČASOPISA *ANALI* GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE

U okviru XXXIII. sajma knjiga i učila u Sarajevu u Skenderiji je 21. aprila 2022. održana promocija časopisa „Anali Gazi Husrev-begove biblioteke”. O značaju, historijatu i razvoju ovog naučnog časopisa govorili su dr. Lejla Gazić i mr. Osman Lavić.

UČEŠĆE NA XXXIII INTERNACIONALNOM SARAJEVSKOM SAJMU KNJIGA I UČILA

Gazi Husrev-begova biblioteka je bila dio XXXIII internacionalnog sarajevskog sajma knjiga i učila, događaja od velikog značaja za sve ljubitelje pisane riječi i knjige. Tom prilikom osim predstavljanja izdanja Biblioteke povodom 23. aprila, Svjetskog dana knjige i autorskih prava, uručene su i vrijedne nagrade za prva 23 gosta koja su posjetila štand Biblioteke u subotu, 23. aprila 2022. godine, na Sajmu.

UČEŠĆE U SEHURSKOM PROGRAMU RTV BIR

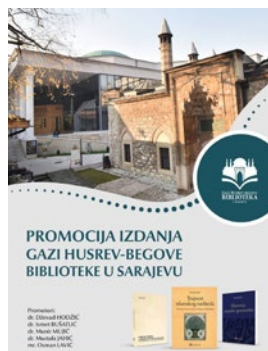

“Bosanski svijet knjige” naslov je dvadeset i petog izdanja sehurskog programa RTV BIR, urednice i voditeljice Zehre Alispahić čiji gosti su bili opuslenici Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu mr.

Meho Manjgo, mr. Šahsena Đulović i mr. Madžida Smajkić. Gosti emisije govorili su o značaju Biblioteke i njene rukopisne građe prepoznate kroz UNESCO program “Pamćenje svijeta”, o interesnoj sferi naših korisnika, o novoj muzejskoj postavci, o staroj knjizi i knjizi uopće, njenom čuvanju, konzervaciji i restauraciji.

MEĐUNARODNI DAN MUZEJA 2022. – MOĆ MUZEJA

Ovogodišnje obilježavanje Međunarodnog dana muzeja održano je pod sloganom *Moć muzeja (The Power of Museums)*. Ovaj dan je obilježen i u našoj Biblioteci izložbom „Sultanske džamije u Bosni i Hercegovini” i besplatnom posjetom stalnoj muzejskoj postavci Biblioteke.

PROMOCIJA NOVIH IZDANJA GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE U SARAJEVU

Promocija tri nova izdanja Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu održana je 31. maja 2022. godine u Srednjoj sali Biblioteke. Ovom prilikom predstavljena su izdanja „Trajnost islamskog naslijeđa” i „Historija arapske gramatike” autora Mustafe Jahića, te „Kadiluk Tešanj u drugoj polovini 18. stoljeća” autora Aladina Husića. Nakon obraćanja direktora Uprave za obrazovanje i nauku Rijasete Islamske zajednice (IZ) u Bosni i Hercegovini dr. Dževada Hodžića u svojstvu promotora govorili su dr. Ismet Bušatlić, dr. Munir Mujić, dr. Mustafa Jahić i mr. Osman Lavić.

STRUČNA POMOĆ BIBLIOTECI KARAOZ-BEGOVE MEDRESE U MOSTARU

Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu, kao depozitna i centralna biblioteka Rijasete Islamske zajednice u BiH, u svom planu rada, predviđjala je uspostavljanje saradnje i umrežavanje svih biblioteka koje djeluju u okviru IZ u BiH. U junu 2021. godine je organizovana prva radna posjeta Karaoz-begovoj medresi u Mostaru i njejoj biblioteci. Nastavak saradnje je ostvaren 6. i 7. juna ove godine jer se ukazala potreba da konzervator Gazi Husrev-begove biblioteke izvrši analizu i pregled određene bibliotečke građe u vidu opservacije za eventualne daljnje konzervatorske tretmane. U radnoj posjeti biblioteci ove medrese je bila konzervatorica naše biblioteke mr. Madžida Smajkić.

UČEŠĆE GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE NA SVJETSKOM BIBLIOTEČKO-INFORMACIJSKOM KONGRESU IFLA WLIC

Svjetski bibliotečko-informacijski kongres IFLA WLIC je najznačajniji međunarodni stručni i naučni događaj iz područja bibliotečko-informacijskih nauka koji je i ove godine okupio govornike i stručnjake vezane uz svaki aspekt bibliotečke profesije, te informacijske stručnjake iz cijelog svijeta. Ove godine (2022) IFLA kongres je održan u Dublinu od 26. do 29. jula. Uposlenici Gazi Husrev-

begove biblioteke Adnan Ćurovac i Ejla Ćurovac prisustvovali su IFLA WLIC kongresu u Dublinu i tom prilikom su osvojili prestižnu nagradu za najbolji poster WLIC kongresa 2022. godine.

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA „KAKO DO POMIRENJA: KOMPARATIVNA PERSPEKTIVA“

Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu, Reset DOC (Europe), Reset Dialogues (US) i Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu su organizirali međunarodnu konferenciju „Kako do pomirenja: komparativna perspektiva“ (Getting to Reconciliation: a Comparative Perspective). Konferencija je održana u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu 15. i 16. septembra 2022. godine.

Uspoređujući teorije, iskustva i najbolje prakse, ova međunarodna konferencija imala je za cilj stvaranje korisnih uvida i konkretnih preporuka za sve sudionike uključene u osjetljive procese pomirenja na različitim geografskim područjima.

TEAM BUILDING UPOSLENIKA GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE

Uposlenici Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu su u četvrtak, 8. septembra 2022. godine, organizirali *team building*. Tom prilikom su posjetili Prusac i obišli nekoliko historijskih lokaliteta na tom području. Odmah po dolasku u Prusac dočekaio ih je domaćin Sakib-ef. Began, imam Handanagine džamije, koji ih je upoznao s činjenicama, predajama i raspoloživim podacima o Pruscu, gradu koji je važio i važi za centar duhovnosti, učenosti i učenih u Bosni i Hercegovini.

Obilazak Prusca započeo je posjetom Handanaginoj džamiji izgrađenoj 1617. godine koja je 2005. godine proglašena nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine. Nakon Handanagine džamije uposlenici Biblioteke su obišli staru prusačku tvrđavu, gdje je domaćin govorio o nastanku Prusca, njegovim prvim stanovnicima, kapiji grada koja se zvala Hendek, sahat-kuli i drugim objektima koji su nekad činili grad Prusac. U nastavku posjete, obišli su Ajvaz-dedino turbe, prusačku musallu, a nakon toga i lokalitet Ajvatovice i Ajvaz-dedinu stijenu. U povratku su uposlenici Biblioteke posjetili džamiju i medresu Hasana Kafije Pruščaka, znamenitog učenjaka svoga vremena na području Bosanskog ejaleta. Izlet je bio prilika da se uposlenici druže i jačaju svoj kolektiv, a ujedno da upoznaju i da se podsjetite na bogatu historiju Bosne i Hercegovine.

ISPRAĆAJ UPOSLENIKA BIBLIOTEKE U PENZIJU

U Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu je 19. septembra 2022. godine organiziran ispraćaj u penziju dva uposlenika Biblioteke, Nihada Njemčevića i Hamide Karčić.

Nihad Njemčević je uposlenik koji je u Biblioteci radio od 1997. godine na poziciji knjižničara. Svoj radni vijek u Biblioteci proveo je uz knjige i bibliotečku građu o kojoj je pažljivo i s velikom odgovornošću brinuo. Manje-više svaka knjiga od preko 100.000 jedinica, koliko ih trenutno ima u Biblioteci, je prošla kroz ruke Nihada Njemčevića. Među korisnicima i članovima Biblioteke ostao je zapamćen po ljubaznosti i uslužnosti, a među kolegama uposlenicima po svojoj velikoj pedantnosti i odgovornosti.

Mr. Hamida Karčić je u Biblioteci radila od 2002. godine na poziciji sekretara Biblioteke. Njen angažman u Biblioteci kao diplomiranog pravnika, a ujedno i magistra bibliotekarstva i informatičkih studija s Međunarodnog islamskog univerziteta u Kuala Lumpuru je bio od posebnog značaja. Shodno tome kolegica Hamida je, zahvaljujući svom internacionalnom obrazovanju i iskustvu, davala veliki doprinos razvoju Biblioteke u ono što ona danas predstavlja, jednu modernu i svjetski poznatu i priznatu kulturno-naučnu instituciju. U svom radu u kolektivu i među kolegama bila je prepoznatljiva po vedrom duhu, komunikativnosti i, nadasve, spremnosti na nesebičnu pomoć, razumijevanje, iskazivanje ljudske topline i merhameta.

STUDIJSKO PUTOVANJE I POSJETA SRODNYM INSTITUCIJAMA U REPUBLICI TURSKOJ

Od 3. do 9. oktobra 2022. godine, grupa uposlenika Gazi Husrev-begove biblioteke boravila je na studijskom putovanju u Republici Turskoj.

Program putovanja je podrazumijevao posjetu najvažnijim institucijama i ustanovama u Turskoj koje se bave bibliotekarskom, arhivskom i muzejskom djelatnošću. Program i realizaciju posjete je organizirala Direkcija za tursku dijasporu i srodne zajednice (YTB).

MANIFESTACIJA

„PAMĆENJE SVIJETA – OTRGNUTO OD ZABORAVA“

Gazi Husrev-begova biblioteka je od 17. do 21. oktobra 2022. godine organizovala petodnevnu manifestaciju pod nazivom „Pamćenje svijeta – otrgnuto od zaborava“. Povod manifestacije je 30. godišnjica uspostavljanja UNESCO registra „Memory of the World“ (Pamćenje svijeta) u koji je upisana i rukopisna zbirka Gazi Husrev-begove biblioteke. Tokom ovih pet dana organizovano je desetak različitih događaja (poetsko veče, dvije izložbe, predavanja za bibliotekare, debatni turniri, posjeta preko 1.200 osnovaca, posjeta djece osjetljivih društvenih kategorija, organizacija radionice, projekcija igrano-dokumentarnog filma o Biblioteci) sve ovo s ciljem promocije i podizanja svijesti o važnosti razumijevanja kulturne baštine, posebno među mlađom populacijom.

ODRŽAN OKRUGLI STO „PERZIJSKO-TURSKI RJEČNIK TUHFE-I ŠAHIDI U OSMANSKOJ BOSNI“

Na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, 21. decembra 2022. godine, održan je okrugli sto i predstavljena izložba „Perzijsko-turski rječnik Tuhfe-i Šahidi u osmanskoj Bosni“. U ime Gazi Husrev-begove biblioteke, kao pokrovitelja ovog projekta, govorio je direktor Biblioteke, mr. Osman Lavić koji je svojom uvodnom riječju otvorio ovaj skup. Začetnici ideje i izvršioci projekta bili su profesori Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, prof. dr. Munir Drkić i prof. dr. Ahmed Zildžić. U svom izlaganju oni su se osvrnuli na značaj ovog leksikografskog djela, komentare i njihovu upotrebu na prostoru Bosne i Hercegovine. Uz okrugli sto upriličena je izložba o ovom rječniku, prijepisima komentara na djelo Tuhfe-i Šahidi, kao i o štampanim izdanjima istoimenog djela. Moderator programa bio je Hamza Kurtanović, uposlenik Gazi Husrev-begove biblioteke.

PANEL DISKUSIJA “IZAZOVI MEDICINE KROZ PRIZMU ISLAMA: ABORTUS I VANTJELESNA OPLODNJA”

Udruženje studenata Fakulteta islamskih nauka (FIN) u saradnji sa studentima Medicinskog i Stomatološkog fakulteta, te Gazi Husrev-begovom bibliotekom 21. 12. 2022. godine je realizovalo panel diskusiju na temu “Izazovi medicine kroz prizmu islama: abortus i vantjelesna oplodnja”. Iz različitih naučnih perspektiva o ovoj temi su govorili dr. Amela Hodža, doc. dr. Samedin Kadić i doc. dr. Senad Ćeman. Namjera organizatora je bila da posjetioci dobiju relevantno

znanje od stručnjaka iz različitih oblasti koje može doprinijeti jasnijem i sistematičnijem razumijevanju određenih fenomena.

PROMOCIJA PROJEKTA “POD NEBOM VEDRE VJERE: ISLAM I EVROPA U ISKUSTVU BOSNE”

Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu, 21. 12. 2022. godine, bila je domaćin zvaničnog predstavljanja rezultata naučnoistraživačkog, edukativnog i izložbenog projekta “Pod nebom vedre vjere: Islam i Evropa u iskustvu Bosne”. Projekat je pokrenuo Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, a za realizaciju je odgovorna Uprava za obrazovanje i nauku Rijaset Islamske zajednice. Osnovni cilj projekta je da tematizira i interpretira otvorenost, dinamičnost, vedrinu, jedinstveno duhovno, kulturno, civilizacijsko, političko-pravno nasljeđe, kulturnu baštinu, umjetničke, arhitektonske, graditeljske, naučne, književne, muzičke i druge duhovne izraze i svjetske doprinose bosanskih svjetova islama.

IZLOŽBA „ČISTE RUKE”

U organizaciji Udruženja “Gazi Osman-paša” i Gazi Husrev-begove biblioteke, 28.12. 2022. godine, javnosti je predstavljena humanitarna izložba “Čiste ruke” studenta Akademije likovnih umjetnosti Jusufa Omerovića. Izložba je doprinos autoru borbi Palestinaca za opstanak i slobodu zemlje, kao i za osnovna ljudska prava koja po rođenju dobija svaki čovjek, a koja su ugrožena okupacijom i opresijom izraelskih snaga na području Palestine. Ulaz na izložbu bio je slobodan, a prisutni su imali priliku kupiti slike i donirati sredstva koja će biti usmjerena ugroženoj djeci Palestine, što projektu daje i humanitarni karakter. Izložbu je otvorio Njegova Ekselencija gospodin Rezeq Namoura, šef diplomatske misije države Palestine u Bosni i Hercegovini.

GAZI HUSREVIĆ-BEKOVA
BIBLIOTEKA

46

GAZI HUSREVIĆ-BEKOVA
BIBLIOTEKA
The Gazi Husrevićević Library

DAR DRŽAVE
KATAR

DONATED BY
THE
STATE OF QATAR

15. januara 2019.
H. rebić-berić 1433.h.g.

Fatima Tinjak

POSJETE GAZI HUSREV-BEGOVOJ BIBLIOTECI

AKADEMIK DŽEVAD KARAHASAN U POSJETI BIBLIOTECI

Gazi Husrev-begova biblioteka je ustanova koju rado posjećuju istaknuti kulturni i naučni radnici kako Sarajeva, tako i drugih gradova Bosne i Hercegovine i svijeta.

Takvu posjetu je Biblioteka imala u ponedjeljak, 7. marta 2022. godine, kada nas je posjetio akademik i poznati bosanskohercegovački književnik Dževad Karahasan. U dužem razgovoru s direktorom biblioteke mr. Osmanom Lavićem, akademik Karahasan se interesirao za rad naše institucije. Ovom prilikom obišao je „Muzej knjige” i Biblioteci poklonio četiri vrijedna naslova štampanih knjiga na engleskom jeziku.

DELEGACIJA MUFTIJSTVA MOSTARSKOG U POSJETI BIBLIOTECI

Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu je 10. marta 2022. godine posjetila i delegacija Muftijstva mostarskog predvođena muftijom Salem-ef. Dedovićem. U srdačnom razgovoru s direktorom Biblioteke mr. Osmanom Lavićem dogovorena je buduća saradnja Biblioteke i Muftijstva, posebno u pomoći od strane Biblioteke prilikom formiranja Instituta za istraživanje u Mostaru.

MUFTIJA SARAJEVSKI I NJEGOVI SARADNICI U POSJETI BIBLIOTECI

Prostorije Biblioteke je 9. marta 2022. godine posjetio i sarajevski muftija dr. Nedžad Grabus zajedno sa saradnicima i glavnim imama Muftijstva sarajevskog. Direktor Biblioteke mr. Osman Lavić je upoznao goste s historijatom, organizacijom i radom naše ustanove, istaknuvši prije svega da Biblioteka danas, 485 godina nakon osnivanja, ima višeslojnu ulogu i značaj u bosanskohercegovačkom društvu – kao biblioteka, arhiv, muzej i naučno-istraživački centar.

Tokom posjete gosti su obišli novoootvoreni „Muzej knjige” u kojem je prikazan dio rukopisne, arhivske i štampane građe, te izdvojeni rarietni muzejski predmeti koji imaju za cilj predstaviti posjetioci-ma odnos ovdašnjeg čovjeka prema knjizi, njen historijski put nastanka, umnožavanja, korištenja i čuvanja na prostoru Bosne i Hercegovine. Osim toga, gostima je predstavljena i digitalna Gazi

Husrev-begova biblioteka putem koje je omogućeno pretraživanje značajnog dijela blaga koje ova institucija u svojim fondovima stoljećima baštini. Nakon muzeja delegacija je obišla Odjeljenje za konzervaciju i restauraciju, depo štampanih knjiga i Arhiv Islamske zajednice, te na kraju depo rukopisa.

KONZUL ZA KULTURU AMBASADE IR IRAN U BIH U POSJETI BIBLIOTECI

Novi konzul za kulturu Ambasade IR Iran u BiH gospodin Mohammad Hossein Ansari je 6. aprila 2022. godine boravio u posjeti Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu. Izraze dobrodošlice konzulu je uputio direktor Biblioteke i ukratko ga upoznao s najvažnijim aktivnostima i segmentima rada Biblioteke.

Gospodin Ansari je naglasio da je, i prije nego što je kročio na tlo BiH, čitao i informisao se o Gazi Husrev-begovoj biblioteci. Neposredno prije dolaska u BiH imao je sastanak s direktorom Nacionalne biblioteke Irana na kojem je razgovarano o mogućnostima saradnje ove dvije biblioteke. S tim u vezi, u nastavku sastanka govorilo se

o potpisivanju sporazuma o saradnji između Nacionalne biblioteke Irana i Gazi Husrev-begove biblioteke, što će biti realizirano u što skorije vrijeme. U okviru sporazuma ove dvije institucije će imati priliku da rade na zajedničkim projektima i da realiziraju različite aktivnosti, poput omogućavanja pristupa bazama podataka, suorganiziranja naučnih programa i konferencija, razmjene stručnjaka i istraživača, prevoda važne literature na perzijski jezik, te projekata iz polja restauracije i konzervacije.

GRADONAČELNIK PODGORICE U POSJETI BIBLIOTECI

U posjeti Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu je 7. aprila 2022. godine bio i gradonačelnik Podgorice dr. Ivan Vučković sa svojim saradnicima. Njegov domaćin bio je direktor Biblioteke koji mu je ukratko predstavio Biblioteku, njen historijat i osnovne segmente rada. Zajedno su obišli Muzej

knjige, Odjeljenje za restauraciju, depo knjiga i depo Arhiva Islamske zajednice u BiH, te čitaonicu i druge odjele Biblioteke.

PREDSJEDNIK VELIKE NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE TURSKE U POSJETI BIBLIOTECI

Gazi Husrev-begovu biblioteku je 26. aprila 2022. godine posjetila delegacija Velike narodne skupštine Republike Turske, na čelu s njenim predsjednikom gosp. Mustafom Şentopom. Gosti su s domaćinom mr. Hamzom Lavićem obišli Muzej knjige, Odjeljenje za restauraciju, depo knjiga i depo Arhiva Islamske zajednice, te čitaonicu i druge odjele Biblioteke.

IMAMI SARAJEVSKOG MEDŽLISA U POSJETI BIBLIOTECI

U okviru redovnog seminara za imame Medžlisa Islamske zajednice (MIZ) Sarajevo, 11. maja 2022. godine, sarajevski imami su posjetili Gazi Husrev-begovu biblioteku. Na seminaru su govorili glavni imam dr. Abdulgafar-ef. Velić, direktor Gazi Husrev-begove biblioteke mr. Osman Lavić i pomoćnik glavnog imama mr. Malik-ef. Šljivo. Mr. Osman Lavić upoznao je imame s historijom Gazi Husrev-begove biblioteke, njenim razvojnim putem, trenutnim radom i aktivnostima, naglasivši njenu nemjerljivu ulogu kao čuvara

kulturnog blaga i naslijeđa. Nakon obilaska stalne postavke muzeja Gazi Husrev-begove biblioteke i depoa za knjige, direktor Biblioteke prisutne je upoznao s rukopisnim djelima, knjižnim fondovima, odjelom za restauraciju i konzervaciju, bazama podataka i e-platformom koju nudi Biblioteka.

PROFESOR WALTER B. DENNY U POSJETI BIBLIOTECI

Univerzitetski profesor Historije umjetnosti i arhitekture na Univerzitetu Massachusetts u Amherstu, specijaliziran za umjetnost islamskog svijeta, zajedno s Fatimom Žutić i Harisom Derviševićem je 16. maja 2022. godine boravio u Gazi Husrev-begovoj biblioteci. Nakon kraćeg razgovora s direktorom Biblioteke obišao je Odjel za restauraciju gdje se upoznao s dijelom ćilima i serdžada koji se čuvaju u muzejskoj zbirci Biblioteke.

DELEGACIJA IZ JORDANA U POSJETI BIBLIOTECI

U posjetu Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu 16. maja 2022. godine došla je i delegacija Bosansko-jordanske poslovne komore. Direktor je goste upoznao s historijatom Biblioteke, njenim najvažnijim aktivnostima i segmentima rada. Zajedno su obišli Muzej knjige, Odjeljenje za restauraciju, depoe knjiga i druge odjele Biblioteke.

MREŽA MLADIH MUFTIJSTVA BIHAČKOG I MUFTIJSTVA SARAJEVSKOG U POSJETI BIBLIOTECI

Tokom dvodnevne posjete aktivista Mreže mladih Muftijstva bihačkog Mreži mladih Muftijstva sarajevskog, 22. maja 2022. godine je organizirana i posjeta Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U ime uposlenika Biblioteke prisutnim mladim aktivistima se obratila Šahsena Đulović, upoznavši ih s kulturnim blagom kojim raspolaže Gazijina biblioteka. Gosti su pogledali kratki dokumentarni film koji ima za cilj upoznati gledaoce s načinom rada Biblioteke, od njenog osnutka do savremenih oblika komunikacije s njenim korisnicima. Posjeta je realizovana u okviru projekta Islamske zajednice “Upoznaj Domovinu, domovinske zemlje i dijasporu”.

PREDSTAVNICI EVANGELISTIČKE CRKVE NJEMAČKE U POSJETI BIBLIOTECI

Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu su 24. maja 2022. godine posjetili predstavnici Evangelističke crkve u Njemačkoj, zajedno s predstavnicima Islamske zajednice Bošnjaka u Njemačkoj (IZBNJ). Nakon obilaska muzejske postavke, Odjeljenja za restauraciju, najvećeg depoa knjiga, s gostima je održan sastanak na kojem su upoznati s historijatom, najvažnijim aktivnostima i segmentima rada Biblioteke.

AMBASADORICE ŠPANIJE I BOSNE I HERCEGOVINE POSJETILE GAZI HUSREV-BEGOVU BIBLIOTEKU

Ambasadorica Kraljevine Španije u Bosni i Hercegovini Nj.e. Teresa Lizaranzu i ambasadorica Bosne i Hercegovine u Kraljevini Španiji Nj.e. Danka Savić posjetile su 8. augusta 2022. godine Gazi Husrev-begovu biblioteku. Na sastanku s direktorom Biblioteke mr. Osmanom Lavićem razgovarale su o aktivnostima i fondovima Biblioteke i vidovima međusobne saradnje, posebno o predstavljanju Biblioteke javnosti Španije putem izložbi koje se tiču andaluzijskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

DELEGACIJA INSTITUTA ZA ARAPSKI JEZIK IZ SAUDIJSKE ARABIJE

U posjeti Gazi Husrev-begovoj biblioteci je 15. augusta 2022. godine boravila delegacija Instituta za arapski jezik iz Saudijske Arabije. Članovi delegacije obišli su Biblioteku i poklonili dio svojih izdanja vezanih za učenje arapskog jezika.

UDRUŽENJE UMAD U POSJETI BIBLIOTECI

Predstavnici udruženja UMAD (Međunarodno udruženje muslimanskih učenjaka) posjetili su 29. augusta 2022. godine Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu. UMAD je nezavisna neprofitna organizacija koja nosi zajedničke vrijednosti s civilnom organizacijom sa sjedištem u Dohi - Katar pod nazivom Svjetska unija muslimanskih učenjaka (Al-Īttihādu'l-Ālemī li Ulema'i'l-Muslimīn). Udruženje je osnovano 2015. godine sa sjedištem u Istanbulu, a ova delegacija se nalazila u višednevnoj posjeti našoj zemlji tokom koje su se susreli s bosanskohercegovačkim alimima i posjetiti neke islamske obrazovne ustanove.

Bibliotekar mr. Hamza Lavić u svojstvu domaćina gostima je predstavio Biblioteku, njene aktivnosti te građu koju prikuplja i čuva. Gostima je posebno drago i važno bilo vidjeti pisano naslijeđe iz osmanskog perioda i arhivske dokumente pisane na osmanskom turskom jeziku.

GENERALNI DIREKTOR DRŽAVNIH ARHIVA REPUBLIKE TURSKE U POSJETI BIBLIOTECI

Direktor Generalne direkcije Državnog arhiva Republike Turske prof. dr. Uğur Ünal je 6. septembra 2022. godine posjetio Gazi Husrev-begovu biblioteku. Ova posjeta je nastavak saradnje srodnih institucija te dogovora o realizaciji mogućih novih projekata.

IMAMI MEDŽLISA IZ ŽEPČE POSJETILI PROSTORIJE BIBLIOTEKE

Imami Medžisa IZ Žepče, na čelu s glavnim imamom Džafer-ef. Gračićem su 20. septembra 2022. godine posjetili Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu. Gosti su obišli „Muzej knjige”, Odjeljenje za konzervaciju i restauraciju i depo knjiga, a na kraju im se obratio i direktor Biblioteke. Dogovoreni su određeni vidovi saradnje koji će biti realizirani u skorije vrijeme, a radi se o procjeni

stanja rukopisa i starih knjiga koje su u vlasništvu Medžlisa IZ Žepče, kao i postavljanje tematskih izložbi Gazi Husrev-begove biblioteke u ovom gradu.

DIREKTOR NACIONALNE I UNIVERZITETSKE BIBLIOTEKE BIH U POSJETI BIBLIOTECI

Direktor NUBBiH dr. Ismet Ovčina posjetio je Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu i susreo se s direktorom Biblioteke mr. Osmanom Lavićem. Direktori su razgovarali o intenziviranju međuinstitucionalne saradnje, kao i o novim mogućim projektima u skoroj budućnosti. Prisjećajući se posjete direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope, 2016. godine, utvrdili su da je potrebno uspostaviti čvršće veze i saradnju između biblioteka regiona i da ima dosta prostora za zajedničko djelovanje.

Ovom prilikom je direktor Ovčina uručio Biblioteci nekoliko novih izdanja Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine.

GOSPODIN MILAN KUČAN U POSJETI BIBLIOTECI

Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu je 20. oktobra 2022. godine posjetio gosp. Milan Kučan, bivši predsjednik Republike Slovenije u pratnji gosp. Marjana Šiftara, bivšeg ambasadora Republike Slovenije i gosp. Nedžada Grabusa, sarajevskog muftije. Direktor Biblioteke gostima je izrazio dobrodošlicu i predstavio im Biblioteku, njen rad i Fond rukopisa u kojem se čuva najvrednija zbirka rukopisa u ovom dijelu Evrope i koja je upisana u UNESCO registar „Memory of the World“ (Pamćenje svijeta). Gosti su obišli i novu muzejsku postavku Biblioteke, te Odjel za restauraciju i konzervaciju.

POSJETE UČENIKA I STUDENATA BIBLIOTECI

Svake godine Gazi Husrev-begovu biblioteku posjeti na hiljade učenika osnovnih i srednjih škola kao i studenata raznih fakulteta iz cijele Bosne i Hercegovine. Neke škole dolaze u posjetu samo našoj Biblioteci, a neke u sklopu programa obilaska svih kulturnih institucija našeg glavnog grada. Veliko je zadovoljstvo vidjeti mlade ljude u hodnicima i depoima naše Biblioteke, posmatrati oduševljenje i zainteresiranost na njihovim licima te odgovarati na njihova ponekad i intrigantna pitanja.

U nastavku spominjemo samo određeni broj tih posjeta u 2022. godini: OŠ „Fatima Gunić“ (Sarajevo), 9. razredi svih osnovnih i 1. razredi svih srednjih škola s područja općine Stari grad (Sarajevo), grupa djece Zavoda „Mjedjenica“ (Sarajevo), studenti 4. godine Odsjeka za historiju umjetnosti Filozofskog fakulteta UNSA, osnovci iz Bosanske Krupe, studenti s profesorima Prirodno-matematičkog fakulteta UNSA, JU Prva osnovna škola Živinice, Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju, ŠC „Maarif Schools of Sarajevo“, profesori i učenici Srednje grafičke tehničke škole Sarajevo, JU Srednja škola poljoprivrede, prehrane, veterine i uslužnih djelatnosti iz Sarajeva, stariji razredi OŠ „Safet-beg Bašagić“ (Visoko), Srednja mješovita škola Žepče i dr.

PREDSTAVNICI DIREKCIJE ZA TURSKU DIJASPORU I SRODNE ZAJEDNICE REPUBLIKE TURSKJE (YTB) U POSJETI BIBLIOTECI

Delegacija Direkcije za tursku dijasporu i srodne zajednice Republike Turske (YTB) posjetila je 9. 12. 2022. godine Gazi Husrev-begovu biblioteku u Sarajevu. Delegaciju je predvodio gosp. Murat Kazandži (Kazancı), direktor Odjela za kulturne i društvene djelatnosti YTB-a te ataše za kulturu Ambasade Republike Turske u Sarajevu gosp. Ahmeta Atabaš (Atabaş). Direktor Gazi Husrev-begove biblioteke zahvalio se gospodinu Kazandžiju na podršci u aktivnostima i stručnom usavršavanju uposlenika Biblioteke, a posebno na organizaciji studijskog putovanja i posjete srodnim institucijama u Republici Turskoj koje je realizirano u mjesecu oktobru 2022. godine. Gosti su iskazali zadovoljstvo zbog realiziranog projekta posjete i iskazali spremnost na daljnju saradnju.

Fatima Tinjak

IZLOŽBE GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE

IZLOŽBA „BLAGODARJA MEDRESA” U GRADSKOJ GALERIJU U BIHAĆU

U Gradskoj galeriji u Bihaću je 23. marta 2022. godine svečano otvorena izložba *Blagodarja medresa*. Izložbu su priredili uposlenici Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu Ruhulah Hodžić i Meho Manjgo, a njenim otvaranjem započela je manifestacija „Dani Medrese Reis Džemaludin-ef. Čaušević”.

Izložbu *Blagodarja medresa* svečano je otvorio bihački muftija hfz. Mehmed-ef. Kudić. U ime uposlenika Gazi Husrev-begove biblioteke prisutnima se obratio Ruhulah Hodžić koji je nakon predstavljanja sadržaja izložbe istakao da je njen cilj predstaviti historijski razvoj medresa kao tradicionalnih odgojno-obrazovnih ustanova koje baštine univerzalne islamske vrijednosti i u kojima se stiču korisna znanja i vještine.

IZLOŽBA “GAZI HUSREV-BEG I NJEGOVI HAJRATI – POLA MILENIJA U SLUŽBI DOBRA” U CKE “SAFET ZAJKO”

U povodu obilježavanja Dana Grada Sarajeva, 5. aprila 2022. godine, i predavanja “Uloga Gazi Husrev-bega u izgradnji Sarajeva” u Centru za kulturu i edukaciju “Safet Zajko”, koje je organizirala Gazi Husrev-begova biblioteka, bila je prezentovana i izložba “Gazi Husrev-beg i njegovi hajrati – pola milenija u službi dobra”.

IZLOŽBA „RUKOPISNI DŽUZEVI” U GALERIJU OPĆINE NOVI GRAD SARAJEVO

Izložba rukopisnih džuzeva predstavljena je u Galeriji Općine Novi Grad Sarajevo od 25. aprila do 9. maja 2022. godine. Ovom prilikom su predstavljeni bogato ukrašeni rukopisni džuzevi Kur'ana, koji se čuvaju u fondovima Biblioteke. Izložbom smo se prisjetili naših dobrih vakifa koji su prilikom izgradnje džamija imali običaj da za džamiju uvakufe određen broj rukopisnih Kur'ana uvezanih po džuzevima.

SVEČANO OTVARANJE IZLOŽBE „SULTANSKE DŽAMIJE U BOSNI I HERCEGOVINI”

Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu je u petak, 6. maja 2022. godine, organizirala svečano otvaranje izložbe „Sultanske džamije u Bosni i Hercegovini” koja je priređena u povodu obilježavanja 7. maja – Dana džamija. Izložbu su pripremili uposlenici Gazi Husrev-begove biblioteke uz mentorstvo prof. dr. Ismeta Bušatlića, a svojim svečanim obraćanjem izložbu je otvorio zamjenik reisul-uleme IZ u BiH, prof. dr. Enes Ljevaković.

U svom obraćanju direktor Biblioteke objasnio je da džamije koje su izgradili osmanski sultani imaju poseban značaj u osmanskoj arhitekturi, da se nazivaju sultanske džamije i da je u Bosni u toku osmanskog perioda podignuto više od 80 sultanskih džamija, za vrijeme vladavine i na ime 12 sultana. Na izložbi se prisutnim obratio i dr. Mirsad Kalajdžić, voditelj Odjela za evidenciju i standardizaciju u Rijasetu Islamske zajednice, koji je svojevremeno svoj magistarski rad pisao o temi sultanskih džamija u Bosni i Hercegovini na Ilahijatu fakultetu Marmara Univerziteta u Istanbulu.

IZLOŽBA „SULTANSKE DŽAMIJE U BOSNI I HERCEGOVINI” NA 512. DANIMA AJVATOVICE

Ovogodišnja vjersko-kulturna manifestacija „512. dani Ajvatovice” svečano je otvorena 17. juna 2022. godine na platou Musalle u Pruscu. Gazi Husrev-begova biblioteka je, na poziv Muftijstva travničkog, i ove godine učestvovala u programu Manifestacije. Naime, na dan otvaranja, 17. juna 2022. godine postavljena je izložba „Sultanske džamije u BiH” koju su pripremili uposlenici Biblioteke. Izložba je otvorena u Domu kulture Prusac, uz obraćanje muftije travničkog Ahmed-ef. Adilovića i direktora Biblioteke mr. Osmana Lavića.

IZLOŽBA „BLAGODARJA MEDRESA” U GAZI HUSREV-BEGOVOM HANIKAHU

U Gazi Husrev-begovom hanikahu je 20. juna 2022. godine otvorena izložba „Blagodarja medresa” autora Ruhulaha Hodžića i Mehe Manjge, uposlenika Gazi Husrev-begove biblioteke. Organizator ove izložbe je Gazi Husrev-begova medresa u saradnji s Gazi Husrev-begovom bibliotekom i Upravom za obrazovanje i nauku Rijaseta kao pokroviteljem izložbe.

Izložba „Blagodarja medresa” na 48 panela, podijeljenih u pet tematskih cjelina, predstavlja historijat nastanka i razvoja medresa na ovim prostorima; tradicionalnu i modernu arhitekturu; specifičnosti odgojno-obrazovnog rada; uspjeh i društveni doprinosi alumnista medresa i alumnisti medresa na različitim fakultetima u Bosni i Hercegovini i svijetu. Slikom i riječju izložba prezentuje veliku tradiciju i historiju medresa koje djeluju pod okriljem Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini te sažima savremeni koncept medresa, kao škola koje sintetiziraju univerzalne tradicijske vrijednosti i savremenu odgojno-obrazovnu praksu.

IZLOŽBA „BLAGODARJA MEDRESA” U MOSTARU

U sklopu programa obilježavanja manifestacije „Dani Karadževogove medrese” je 17. septembra 2022. godine u Centru za kulturu Grada Mostara otvorena izložba “Blagodarja medresa”. Prisutnim gostima se obratio mostarski muftija mr. Salem-ef. Dedović kazavši da izložba predstavlja neprocjenjivo kulturno blago koje svjedoči o kontinuitetu, pregalaštvu i doprinosu Bošnjaka na različitim poljima kulture i obrazovanja. Izložba je kasnije prenesena u hol Karadževogove medrese gdje su je mogli pogledati svi zainteresirani posjetitelji.

IZLOŽBA „POEZIJA BOŠNJAKA U RUKOPISIMA GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE”

Svečanim otvaranjem manifestacije „Pamćenje svijeta - otrgnuto od zaborava”, 17. oktobra 2022. godine, u organizaciji Gazi Husrev-begove biblioteke, a nakon poetske večeri otvorena je i izložba pod nazivom „Poezija Bošnjaka u rukopisima Gazi Husrev-begove biblioteke”. Izložba autora Ruhulaha Hodžića i Mehe Manjge predstavlja rukopise književnosti kao što su divani, medžmue, zbirke pjesama u kojima su zabilježeni stihovi Bošnjaka od 15. do 20. stoljeća. Tehnički urednik izložbe je bio Ali Drkić.

IZLOŽBA „RUKOPISNA DJELA ANDALUZIJSKIH AUTORA U GAZI HUSREV-BEGOVOJ BIBLIOTECI U SARAJEVU”

U Gazi Husrev-begovoj biblioteci je 21. oktobra 2022. godine predstavljena izložba „Rukopisna djela andaluzijskih autora u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu” kojom je svečano zatvorena manifestacija „Pamćenje svijeta - otrgnuto od zaborava”. Izložba je autorsko djelo mr. Osmana Lavića, direktora Biblioteke, i predstavlja intelektualno naslijeđe Andaluzije ili Pirinejskog poluotoka, nastalo na temeljima islamske kulture i civilizacije koje se čuva u Gazi

Husrev-begovoj biblioteci. Na panelima je predstavljeno 15 autora i njihovih 25 rukopisnih djela različitog tematskog sadržaja. Recenzent izložbe bio je dr. Ismet Bušatlić, a tehničku pripremu su uradili Ali Drkić i Meho Manjgo.

IZLOŽBA “VAKUFNAME IZ BOSNE I HERCEGOVINE”

U okviru naučne konferencije pod nazivom “450 godina Gazi Turali-begova vakufa”, koja je održana 13. i 14. decembra 2022. godine u Tuzli, u organizaciji Muftijstva tuzlanskog, Instituta za društvena i religijska istraživanja i Medžlisa IZ Tuzla, predstavljena je i izložba Gazi Husrev-begove biblioteke o vakufnamama u Bosni i Hercegovini. Mr. Osman Lavić, direktor Biblioteke, u okviru svog izlaganja na konferenciji, je više kazao i o datoj izložbi koju je priredio zajedno sa dr. Aladinom Husićem. Ovo je prvo prikazivanje prerađene i dopunjene izložbe istog naziva iz 2013. godine.

Hamza Kurtanović

UČEŠĆE UPOSLENIKA GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE NA KONFERENCIJAMA, PREDAVANJIMA, SEMINARIMA/WEBINARIMA

SAVJETOVANJE BUDUĆNOST OBRAZOVANJA: VISOKO OBRAZOVANJE ZA ODRŽIVI RAZVOJ 2030

U globalnim trendovima digitalne transformacije društva, 4. industrijske revolucije i potrebama bosanskohercegovačkog društva za boljim obrazovanjem kao temeljem potrebnog progressa, Univerzitet u Sarajevu i Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo, uz podršku Instituta za društvena istraživanja Fakulteta političkih nauka UNSA, pokrenuli su proces savjetovanja *Budućnost obrazovanja: Visoko obrazovanje za održivi razvoj 2030*. Savjetovanje je upriličeno u utorak 25. januara 2022. godine, a počelo je obraćanjima prof. dr. Seada Turčala, dekana Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, prof. dr. Rifata Škrijelja, rektora Univerziteta u Sarajevu, i prof. dr. Aleksandre Nikolić, ministrice za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

Gazi Husrev-begovu biblioteku, s temom *Značaj digitalizacije i digitalnih repozitorija u vrijeme pandemije*, predstavila je uposlenica Biblioteke, mr. Ejla Ćurovac. Ona je istakla značaj digitalizacije i digitalizacijskih projekata kroz primjere iz Gazi Husrev-begove biblioteke.

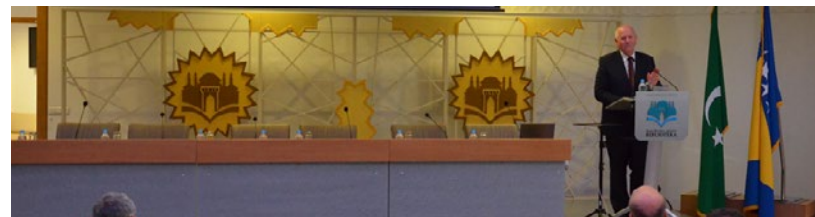
RESILIENCE TNA WEBINAR: THE MANUSCRIPT AND ARCHIVE COLLECTIONS OF THE GAZI HUSREV-BEG LIBRARY IN SARAJEVO

Resilience (REligious Studies Infrastructure: tooLS, Expert, connections and CEenters) je program koji se finansira u okviru EU programa Horizont 2020, a radi se o dugoročnom programu koji predstavlja izgradnju i uspostavljanje istraživačke infrastrukture u području religijskih studija. U okviru ovog programa organizovan je webinar pod nazivom *The Manuscript and Archive Collections of the Gazi Husrev-beg Library in Sarajevo* koji je održan 10. maja 2022. godine. Na webinaru su govorili uposlenici Biblioteke mr. Šahsena Đulović i mr. Hamza Lavić predstavljajući Zbirku rukopisa, Osmanski arhiv i Arhiv Islamske zajednice u BiH. Bilo je riječi i o konzervaciji, restauraciji i digitalizaciji bibliotečkih zbirki, kao i mogućnostima korištenja digitalnog repozitorija Gazi Husrev-begove biblioteke.

SUSRET WORDS OF FRIENDSHIP

Islamska zajednica Bošnjaka u Italiji (IZBI) u saradnji s drugim tijelima i organizacijama, uključujući Univerzitet Ca'Foscari u Veneciji, Ambasadu Italije u Bosni i Hercegovini, Univerzitet u Sarajevu i Udruženje prijateljstva Italije i Turske, organizovala je susret pod

nazivom *Riječi prijateljstva: 1539. Gazi Husrev-begovo pismo duždu Venecije*.

Susret je održan 10. maja 2022. godine u Sarajevu, u Gazi Husrev-begovoj biblioteci. U svojstvu domaćina obratio se i direktor Gazi Husrev-begove biblioteke mr. Osman Lavić.

KONGRES IFLA WLIC 2022

Svjetski bibliotečko-informacijski kongres IFLA WLIC je najznačajniji međunarodni stručni i naučni događaj iz područja bibliotečko-informacijskih nauka. Ove godine IFLA kongres je održan u Dublinu od 26. do 29. jula 2022. godine.

Gazi Husrev-begovu biblioteku su na Kongresu predstavljali Adnan i Ejla Ćurovac. Oni su na takmičenju za najbolji poster koji predstavlja instituciju iz koje učesnici dolaze, osvojili prvo mjesto, tj. nagradu za najbolji poster IFLA WLIC kongresa 2022. Poster Gazi Husrev-begove biblioteke osvojio je prvo mjesto u konkurenciji od 174 postera iz cijelog svijeta, a dizajnirao ga je uposlenik Biblioteke Ali Drkić.

WEBINAR OSMANSKO KULTURNO NASLIJEĐE U BIH, ULOGA GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE U SARAJEVU

U srijedu, 10. augusta 2022. godine održan je webinar u okviru ljetne škole o osmanskome kulturnom naslijeđu. Organizator ljetne škole bila je Asocijacija za obrazovanje *Fettah Efendi* iz Skoplja i *Marmara univerziteta* u Istanbulu.

U okviru webinara predavanje je održao uposlenik Biblioteke mr. Hamza Lavić o temi *Osmansko kulturno naslijeđe u BiH, uloga Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu*.

WEBINAR KULTURNO NASLIJEĐE GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE U SARAJEVU

U organizaciji Iranskog kulturnog centra Ambasade IR Iran, u utorak, 11. oktobra. 2022. godine, održan je webinar *Kulturno naslijeđe Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu*. U okviru webinara govorio je direktor Gazi Husrev-begove biblioteke mr. Osman Lavić. Webinaru su prisustvovali direktori i uposlenici javnih biblioteka Irana, kao i bibliotekari i istraživači iz BiH. Webinar je održan preko Skyroom aplikacije.

INTERNACIONALNA KONFERENCIJA BIBLIOTEKARA: *BIBLIOTEKE ZA BOLJE SUTRA*

Povodom 22. oktobra, Međunarodnog dana bibliotekara, u organizaciji Narodne biblioteke Mostar održana je Internacionalna konferencija bibliotekara pod nazivom *Biblioteke za bolje sutra*, 21. i 22. oktobra 2022. godine u Mostaru. Konferenciji su prisustvovali bibliotekari iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Sjeverne Makedonije i Srbije.

Prvi dan Konferencije je održan u amfiteatru Fakulteta humanističkih nauka Univerziteta Džemal Bijedić. Svoje radove je predstavilo sedamnaest izlagača.

Na konferenciji su tretirane brojne teme. Govorilo se o bibliotekama između prošlosti i budućnosti, bibliotekama i bibliotekarima u službi društvene zajednice i njihovom djelovanju u budućnosti, ulozi školskih biblioteka, staroj i rijetkoj knjizi, važnosti čitanja.

U ime Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu izlagač je bila Amela Lepir s temom *Gazi Husrev-begova biblioteka u 21. stoljeću s posebnim osvrtom na Digitalnu biblioteku GHB*.

Drugog dana Konferencije, 22. oktobra 2022. godine, u Narodnoj biblioteci Mostar svaka biblioteka učesnica je prezentirala svoj rad.

OKRUGLI STO OKIĆEVO ARTIKULIRANJE ISLAMSKOG OBRAZOVANJA NA RAZMEĐU SAVREMENOSTI I TRADICIJE

Okrugli sto povodom 120 godina od rođenja Muhameda Tajiba Okića pod nazivom *Okićevo artikuliranje islamskog obrazovanja na razmeđu savremenosti i tradicije* održan je 3. novembra 2022. godine u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

Okruglom stolu prisustvovali su izaslanik reisul-uleme Islamske zajednice (IZ) u Bosni i Hercegovini - direktor Uprave za obrazovanje i nauku Rijaseta Islamske zajednice dr. Dževad Hodžić, predsjednik Organizacionog odbora muftija sarajevski dr. Nedžad Grabus, muftija goraždanski Remzija Pitić, muftija mostarski Salem Dedović i drugi gosti.

U radnom dijelu okruglog stola o Okiću, izlagači su bili muftija sarajevski dr. Nedžad Grabus, muftija goraždanski Remzija Pitić, dr. Zehra Alispahić, hafiz dr. Kenan Musić, dr. Ekrem Tucaković, dr. Hajrudin Hodžić, dr. Behlul Kanagi i hafiz mr. Hamza Lavić. Uposlenik Gazi Husrev-begove biblioteke Hamza Lavić učestvovao je s referatom *Lična biblioteka Muhameda Tajiba Okića*.

REGIONALNA NAUČNA KONFERENCIJA ULEMA NA BALKANU IZMEĐU DVA SVJETSKA RATA

U okviru manifestacije *Dani islamske tradicije Bošnjaka* u utorak 8. novembra 2022. godine je u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu održana regionalna naučna konferencija *Ulema na Balkanu između dva svjetska rata* na kojoj su učestvovala 22 izlagača iz naše zemlje i regiona.

Na Konferenciji su izlaganja imali i uposlenici Gazi Husrev-begove biblioteke Meho Manjgo i Mustafa Berhamović. Izlaganje mr. Mehe Manjge bilo je pod nazivom *Vjersko-prosvjetni rad Ibrahima efendije Ajanovića*, a tema izlaganja mr. Mustafe Berhamovića bila je *Ulema u Visokom između dva svjetska rata*.

TRIBINA U OKVIRU MANIFESTACIJE DANI ISLAMSKJE TRADICIJE BOŠNJAKA

U okviru manifestacije *Dani islamske tradicije Bošnjaka*, u sali Općine Vareš, Institut je, u saradnji s Medžlisom Islamske zajednice Vareš, 18. novembra 2022. organizovao tribinu o temi *Bošnjačka ulema Vareša* na kojoj je učestvovao i uposlenik Biblioteke Mustafa Berhamović čija tema je nosila naziv *Bošnjačka ulema Vareša*.

PROMOCIJA PROJEKTA *POD NEBOM VEDRE VJERE – ISLAM I EVROPA U ISKUSTVU BOSNE*

U okviru promocije projekta *Pod nebom vedre vjere – Islam i Evropa u iskustvu Bosne*, koji realizira Uprava za obrazovanje i nauku Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, učešće je uzeo direktor Gazi Husrev-begove biblioteke mr. Osman Lavić. Kao jedan od promotora ovog projekta direktor Lavić učestvovao je kao izlagač i promotor u Tuzli, Brčkom, Ključu, Banjoj Luci, Zenici, Maglaju i Tešnju.

SPECIJALIZACIJSKI KURS ZA ČITANJE OSMANSKIH DOKUMENATA

Uposlenice Gazi Husrev-begove biblioteke Amina Kadribegović-Mehić i Izudina Zukorlić pohađale su specijalizacijski kurs za čitanje osmanskih dokumenata koji se u periodu od 1. jula do 26. septembra održavao na Orijentalnom institutu Univerziteta u Sarajevu. Kurs je organizovan u saradnji s Turskim zavodom za proučavanje historije (*Türk Tarih Kurumu*), a u okviru navedene saradnje kurs je vodila prof. dr. Hatice Oruç s Univerziteta u Ankari. Po završetku prvog stepena ovog specijalizacijskog kursa, na Rektoratu Univerziteta u Sarajevu polaznicima su dodijeljeni certifikati, uz prisustvo prorektora za naučnoistraživački rad prof. dr. Mirze Dautbašića, dr. Aladina Husića i dr. Adnana Kadrića predstavnika Orijentalnog instituta, te Faruka Akçeşme, atašea za obrazovanje pri Ambasadi Republike Turske.

STRUČNI SEMINAR O UPRAVLJANJU KULTURNIM NASLIJEDEM U VLASNIŠTVU ISLAMSKJE ZAJEDNICE

Stručni seminar o upravljanju kulturnim naslijeđem u vlasništvu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini u organizaciji Uprave za obrazovanje i nauku Rijaseta IZ održan je 18. maja 2022. godine u Mostaru. Na seminaru su o normativnom uređenju zaštite i očuvanja kulturnih dobara, iskustvima Gazi Husrev-begove biblioteke, mogućnostima i perspektivama, zaštiti pisanog nasljeđa i drugim srodnim temama govorili direktor Gazi Husrev-begove biblioteke mr. Osman Lavić i uposlenik u Odjeljenju za konzervaciju i restauraciju Biblioteke Ruhulah Hodžić.

Amina Kadribegović-Mehić

IZDAVAČKA DJELATNOST
GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE

ANALI GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE BR. 42

Početak 2022. godine izašao je 42. broj naučnog časopisa *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*. Ovaj godišnjak, koji je pokrenut 1972. godine, ima za cilj da naučno obrađuje važna pitanja koja su prevashodno vezana za historiju, kulturu, tradiciju, vjeru i jezik Bošnjaka, odnosno kulturnu baštinu Bosne i Hercegovine.

U posljednjem broju *Anala Gazi Husrev-begove biblioteke* koji broji 308 stranica, zastupljeni su naučni radovi naših istaknutih profesora, istraživača i naučnih radnika, izlaganja s kolokvija pod nazivom *Abdurahman-ef. Hukić, alim i poliglota*, te ocjene i prikazi značajnih izdanja.

Broj počinje radom Dževada Šošića: *Aš-Šawkanijev pristup qira'atima u tefsiru Fath al-qadir*, zatim slijede radovi Almira Fatića i

Orhana Bajraktarevića: *Pojam straha u kur'anskom tekstu*, Mensura Malkića: *Utjecaj kur'anske ortografije na pauzalne forme*, Huseina Kavazovića: *Anglo-muhamedansko pravo u Britanskoj Indiji: historijsko-pravni aspekt*, Enesa Karića: *Rasprava Mehmeda Handžića Risa-la bayan al-umana' fi hukm al-istimna'*, zatim slijedi rad Ahmeda Zildžića i Munira Drkića: *Komentar rječnika Tuhfe-i šahidi*, Amre Mulović: *Sintaksički status nepotpunih glagola u standardnom arapskom jeziku*, Harisa Derviševića: *Prilog likovnoj analizi kur'anske kaligrafije na primjerima Mushafa iz Gazi Husrev-begove biblioteke*, rad Ismeta Bušatlića i Hamze Lavića: *Sarajevske spomen-ploče iz osmanskog doba*, Mehe Manjge: *Fotografije u starom fondu Fototeke Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu* i rad Mustafe Berhamovića: *Arhivska zbirka Seida M. Traljića*

Nakon navedenih izvornih i preglednih naučnih radova, te stručnih radova, slijede izlaganja i radovi s kolokvija o Abdurahman-ef. Hukiću: *Uvodno obraćanje Ekrema Tucakovića*, *Hadži Abdurahman-ef. Hukić (1921-1990) Biografija* Šefke Sulejmanovića, *Angažman Abdurahman-ef. Hukića u organima i ustanovama Islamske zajednice Muharema Omerdića* i *Bibliografija radova Abdurahman-ef. Hukića* Osmana Lavića.

U trećem dijelu *Anala GHB* nalaze se ocjene i prikazi izdanja vrijednih pažnje, dok je u zadnjem poglavlju In memoriam posvećen uvažanim profesorima Samiru Begleroviću i Velidu Efendiću.

KATALOG: MUZEJ GAZI HUSREV-BEGOVE BIBLIOTEKE U SARAJEVU

Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu se, pored svoje osnovne bibliotečke djelatnosti, može pohvaliti i vrlo vrijednom muzejskom zbirkom od 1.200 artefakata koji svjedoče o bogatoj kulturnoj baštini Bosne i Hercegovine.

U muzejskom prostoru Biblioteke izložena je postavka nazvana *Muzej knjige* u kojoj su predstavljeni samo neki od vrijednih artefakata, kao i najrepresentativniji segmenti građe iz svih njenih fondova. Svi zainteresovani se prilikom posjete ovom muzeju mogu upoznati s historijskim putem nastanka, umnožavanja, korištenja, čuvanja knjige, te svjedočiti visokoj kulturi pisane riječi na području Bosne i Hercegovine.

Jedan od oblika komunikacije muzeja s publikom jeste i muzejski katalog koji ima za cilj da široj javnosti predstavi muzejsku građu i bude izvor dodatnih informacija, te da i nakon promjene postavke ostane materijalno svjedočanstvo važno za naučni rad i istraživanje kulturne baštine. Imajući ovo u vidu, Gazi Husrev-begova biblioteka je u okviru svoje izdavačke djelatnosti u prošloj godini, izdala i Katalog muzeja Gazi Husrev-begove biblioteke.

U ovom bogato ilustriranom Katalogu je na 173 strane predstavljena muzejska postavka koja je podijeljena na četrnaest tematskih cjelina: Gazi Husrev-beg; Najstarija knjiga u Bosni i Hercegovini; Skriptorij u Foči iz 16. stoljeća; Prva štamparija u Osmanskom Carstvu; Prve štampane knjige i novine u Bosni i Hercegovini; Medrese i biblioteke; Rukopisi Kur'ana; Ulema; Biblioteka u ratu (1992-1995); Džamija; Kaligrafija; Mjerenje vremena; Historijat Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i Lapidarij.

Muzejska postavka i prateći katalog su rezultat rada uposlenika Biblioteke: hfz. Hamze Lavića, Mehe Manjge, Ruhullaha Hodžića, Amele Lepir, Fatime Tinjak, Amine Kadribegović-Mehić, Izudine Zukorlić i Madžide Smajkić. Urednik Kataloga je Meho Manjgo.

KATALOG IZLOŽBE BLAGODARJA MEDRESA

Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu je u protekloj godini pripremila izložbu *Blagodarja medresa* s ciljem upoznavanja šire javnosti sa značajnom ulogom naših medresa u razvoju bosanskohercegovačkog obrazovanja i očuvanju islamskih vrijednosti kroz specifičan obrazovni i pedagoški program.

Ovom izložbom je predstavljen historijski razvoj medresa kroz pet tematskih cjelina: arhitektura i kompleksi; nastavni planovi i programi medresa; specifičnosti odgojno-obrazovnog rada medresa; uspjeh i društveni doprinos alumnista medresa; alumnisti medresa na različitim fakultetima u Bosni i Hercegovini i svijetu.

Katalog koji prati ovu izložbu je štampan na 249 stranica i obogaćen je rukopisnim i arhivskim dokumentima, priložima iz periodičnih i monografskih publikacija i velikim brojem fotografija.

U katalogu su predstavljene cjeline: Povijesni nastanak i razvoj medresa u Bosni i Hercegovini, Medrese koje djeluju u okviru Islamske zajednice u BiH, Arhitektura medresa, Kompleksi medresa, Vakufname medresa, Nastavni planovi i programi, Rukopisni udžbenici, Novi udžbenici, Specifičnosti odgojno-obrazovnog rada medresa, Uspjeh i društveni doprinos alumnista medresa, Priznanja i nagrade alumnistima i profesorima medresa, Neki od istaknutih muderrisa i profesora medresa, Alumnisti medresa na različitim fakultetima u Bosni i Hercegovini, Alumnisti medresa na fakultetima u svijetu.

Autori izložbe Blagodarja medresa i pratećeg kataloga su Ruhullah Hodžić i Meho Manjgo, a izdavači su Gazi Husrev-begova biblioteka i El-Kalem.

EVANGELIUM
LUCAE
ESSAYI
2

EVANGELIUM III
REGAL - 2

6	7931 - 875	17111 - 1882	4
5	5976 - 792	1486 - 1710c	4
4	448 - 597b	1261a - 1485a	4
3	303 - 445b	1139 - 1261	3
2	129 - 302	1000a - 1138b	3
1	1 - 128	9781 - 1000a	3

Adnan Ćurovac

RAD S KORISNICIMA

Odjeljenje za korisnike je i ove godine intenzivno radilo s obzirom na to da se vratilo puno radno vrijeme naših čitaonica nakon smirivanja pandemije prouzrokovane koronavirusom. Prostorije Biblioteke su uvijek ugodno i mirno okruženje za istraživanje i učenje, što se i ove godine pokazalo kao izuzetno bitno za naše korisnike kojih smo u toku 2022. godine imali 841. U čitaonici je evidentirano oko 4.650 korisničkih posjeta, što mjesečno čini oko 388 korisnika. Ovi brojevi su odličan pokazatelj da se korisnici nakon pandemije vraćaju Biblioteci i da su zadovoljni njenim uslugama koje su trenutno u punom kapacitetu.

Mjesec u kojem smo zabilježili najveći broj posjeta je juni, kada smo imali 90 ućlanjenja i 947 korisničkih posjeta.

Što se tiće korištenja fondova Gazi Husrev-begove biblioteke, ukupno je u toku 2022. godine iznajmljeno 1.602 naslova, a najviše publikacija je iznajmljeno u mjesecu septembru kada je evidentirano 154 naslova.

Bitno je spomenuti i digitalnu Gazi Husrev-begovu biblioteku koja je ove godine korištena ukupno 389.715 puta. Najviše su korištene serijske publikacije i to 355.423 puta.

Šahsena Đulović
ISKUSTVA MLADIH PRAKTIKANATA
U GAZI HUSREV-BEGOVOJ BIBLIOTECI

U protekloj godini, u Gazi Husrev-begovoj biblioteci praksu je obavljalo 11 mladih ljudi koji su bili angažirani u više odjeljenja Biblioteke. Za ovaj broj Biltena, neke od njih smo pitali da podijele svoje iskustvo i utiske o svom angažmanu i radu u Gazi Husrev-begovoj biblioteci.

U Gazi Husrev-begovoj biblioteci radim u Odjeljenju specijalnih zbirki, gdje sam imala prilike obavljati različite vrste zadataka shodno potrebama. Neki od tih zadataka su bili pregled dokumenata iz arhiva, njihova organizacija u bazi, te omogućavanje njihovog detaljnijeg pregleda korisnicima. Također, osim tih poslova, pomagala sam kolektivu prilikom održavanja određenih programa i događaja koji se često organiziraju u Biblioteci. Od srednje škole nastojim biti angažovana u različitim poljima mojih sposobnosti i zanimanja kroz aktivizam i volontiranje kako bih izgradila sebe i svoje vještine. Ipak, rad u Biblioteci kao u kulturno-naučnoj instituciji mi je omogućio da steknem radno iskustvo na višem nivou. Zato, često kažem da je to i "moj prvi posao", koji me najviše obogatio, kako u ličnom, tako i u profesionalnom razvoju. Posebnost ove institucije za mene, od samog početka, bio je radni kolektiv. Svaka osoba je stručna u svom poslu, svi rade ono što je potrebno, a uz to su nasmijani i srdačni - to je ono što krasi ovaj kolektiv. Prije mog rada u Biblioteci, bila sam redovni član čitaone i pratitelj izložbi i ostalih događaja i uvijek me zanimalo, kao zaljubljenika u biblioteke i knjige, kako izgleda rad i održavanje tako važne institucije.

Hvala Bogu, dobila sam tu priliku da, ne samo vidim, nego da određeno vrijeme i budem dio takvog kolektiva koji, zaista, radi izuzetan posao.

Medina Hadžić

Sa Gazi Husrev-begovom bibliotekom upoznao sam se 2016. godine, kao student prve godine Filozofskog fakulteta. Njen ambijent, uredne i čiste prostorije za korisnike, te poticajno okruženje, bili su razlogom da i danas, nakon završenog fakulteta i sticanja zvanja magistra, i dalje budem aktivan član, gdje nastavljam svoje neformalno obrazovanje. Sarajevo je univerzitetski grad, a Gazi Husrev-begova biblioteka pruža mogućnost domaćim i stranim studenima, istraživačima i drugim izvršavanje obaveza u miru, tišini i uslovima kakvim se ne mogu pohvaliti mnoge biblioteke u regionu. Međutim, iza svega navedenog nalazi se osoblje, koji svojim vrijednim radom doprinosi promovisanju znanja, te olakšava studentima pristup raznoj literaturi. Imao sam čast da se upoznam sa „drugom stranom“ Biblioteke, gdje je organizirano nekoliko radnih odjela, a koji imaju zadatak građu učiniti pristupačnijom korisnicima. Ja sam obavljao poslove u Odjeljenju Arhiva Islamske zajednice u Gazi Husrev-begovoj biblioteci. Moj zadatak bio je obrađivati dokumente, te osnovne informacije iz dokumenata unositi u elektronsku bazu. S obzirom da sam historičar, ovo je za mene odlično iskustvo na polju arhivistike, gdje sam se upoznao s načinom sortiranja, klasificiranja i zaštite građe, te sam spoznao proces kojim građa prolazi put od arhiva - magacina do korisnika - istraživača. To je posao koji zahtijeva odgovornost, preciznost, tačnost. Iako sam u pojedinim trenucima tokom radnog vremena osjećao umor, u isto vrijeme osjećao sam se ispunjeno zbog mog doprinosa radu i razvoju Gazi Husrev-begove biblioteke, te zbog spoznaje da je moj doprinos olakšao posao arhivisti, koji je dobio obrađenu građu, a istraživači, studenti i drugi koji se zanimaju za građu koju posjeduje Biblioteka, sada imaju lakši put u svom naučno-istraživačkom radu. Bila mi je velika čast biti dijelom radnog tima ove kulturno - naučne institucije, koja je sigurno

u svom domenu, širenju i promoviranju nauke i znanja, vodeća u državi, regionu, ali i šire.

Alen Borić

Posljednja tri mjeseca 2022. godine sam bila angažovana u Gazi Husrev begovoj biblioteci na poslovima čišćenja starih rukopisa na Odjelu kozervacije i restauracije knjiga i to mi je bila izuzetna čast i zadovoljstvo s obzirom da se radi o unikatnim višestoljetnim rukopisima. Također, ovo iskustvo je imalo veliki značaj za moju edukaciju i usavršavanje mnogih vještina. Posebno se moram osvrnuti na predivan kolektiv i zdravo okruženje zbog kojeg imam još veću želju za radom i, iz dana u dan, sa radošću idem na posao. Nažalost, moje prethodno radno iskustvo je bilo negativno ali kada sam kročila u ovu ustanovu shvatila sam da ipak postoje zdrava radna okruženja gdje te svi dočekuju sa osmijehom kada te ugledaju. Beskrajno sam zahvalna i svom mentoru na kvalitetno prenesenom znanju.

Amina Aksalić

Moja aktivnost u Gazi Husrev-begovoj biblioteci je počela prošle godine kada sam radila četiri mjeseca, pa sam i ove godine dobila poziv na koji sam se rado odazvala. Ovo je bilo moje prvo sticanje radnog iskustva i jako mi je drago da je to baš u Gazi Husrev-begovoj biblioteci i njenom kolektivu. Bila sam angažovana na Odjelu konzervacije i restauracije na čišćenju rukopisa. Sama pomisao da ne može svako imati kontakt sa tako vrijednim i starim rukopisima mi je izazivala izuzetnu sreću i čast. Pored tog iskustva bogatija sam i za poznanstva koja nemaju cijenu. Željela bih pohvaliti sjajan kolektiv, a posebno našeg mentora Ruhulaha Hodžića.

Hajrija Đozić-Crnovršanin

Moj radni angažman u Gazi Husrev-begovoj biblioteci odvija se u informatičkom odjelu i sastoji se od obrađivanja skeniranih sadržaja i njihovog sortiranja. Sadržaji koje obradim se detaljno pregledaju i pripremaju za digitalnu biblioteku. Prije rada u Biblioteci, imao sam određenu radnu praksu, ali angažman u Biblioteci je za mene bila

prilika za sticanje novih iskustava, radnih navika i moje lično usavršavanje. Kao i u svakom poslu, početak je težak ali uz moj trud i svakodneвно zalaganje, i naravno uz pomoć iskusnih kolega i mojih mentora, lahko sam savlado sve poslovne prepreke. Kao što sam i rekao, ovo nije bilo moje prvo radno iskustvo, ali jeste sa radom u timu. Rad u iskusnom timu ljudi mi je bio od posebnog značaja te sam shvatio da je pravi uspjeh moguć samo kroz zajednički i timski rad. Osim toga, rad u kulturno-naučnoj instituciji poput ove za mene je velika privilegija i ponosim se što sam bio njen dio. Iskreno se zahvaljujem cjelokupnom timu Gazi Husrev-begove biblioteke na pruženoj prilici i podršci u mojem daljem napredovanju.

Halil Gerin

U Gazi Husrev-begovoj biblioteci bila sam angažirana na poslovima digitalizacije stare periodike, konkretno na skeniranju te građe. Ovo mi nije bilo prvo radno iskustvo, ali jeste prva praksa u radu sa skeniranjem i digitalizacijom. Zahvalna sam na mogućnosti da naučim nešto novo i da radim u kolektivu za koji sam stekla dojam da je to jedan složan i lijep kolektiv. Bilo mi je veliko zadovoljstvo raditi u jednoj ovakvoj kulturno-naučnoj instituciji sa toliko dugom tradicijom. Posebno se želim zahvaliti kolegama u odjelu IKT-a na pomoći i edukaciji za rad sa skenerom.

Ehlimana Špilja

Gazi Husrev-begova biblioteka je ponosna na činjenicu da mladi nose lijepa iskustva stečena kroz svoje angažmane u našoj ustanovi. Lijepi utisci su obostrani jer i kolektiv Biblioteke od ove mladosti dobija novu pozitivnu energiju i osjeća veliko zadovoljstvo u radu sa njima.

Adnan Ćurovac

NOVE KNJIGE U GAZI HUSREV-BEGOVOJ BIBLIOTECI U 2022. GODINI

U toku 2022. godine fondovi Gazi Husrev-begove biblioteke su obo-
gaćeni velikim brojem novih naslova. Između ostalog treba spome-
nuti veoma vrijedne donacije knjiga Hamide i Fikreta Karčića, Ami-
ra Ljubovića, Hilme Neimarlije, Fondacije za bibliotečku djelatnost,
Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH, Udruženja građana
„Mladi Muslimani“, Alije H. Dubočanina, Šemse Tucakovića, Enesa
Karića i mnogih drugih. Fond Biblioteke obogatile su i kupovine
knjiga na Sajmu knjiga u Sarajevu, otkupljena biblioteka Alije Bejti-
ća, veća kupovina knjiga iz knjižare Bookline, te značajan broj ma-
njih otkupa veoma vrijednih naslova.

Fikret i Hamida Karčić – Gospođa Hamida Karčić je u ime svog
rahmetli supruga Fikreta Karčića Gazi Husrev-begovoj biblioteci
donirala preko šest stotina izuzetno vrijednih publikacija vezanih uz
kulturnu historiju Bošnjaka, književnost, pravo, historiju, kulturu...
Jedan dio zbirke je odvojen i bit će predstavljen kao posebna kolek-
cija u prostorijama čitaonice Gazi Husrev-begove biblioteke. Mr.
Hamida Karčić je u Gazi Husrev-begovoj biblioteci radila od 2002.
godine na poziciji sekretara Biblioteke. Njen angažman u Biblioteci
kao diplomiranog pravnika, a ujedno i magistra bibliotekarstva i in-
formacijskih nauka s Međunarodnog islamskog univerziteta u Kuala
Lumpuru je bio od posebnog značaja za cijelu Biblioteku. Profesor
Fikret Karčić je bio profesor Komparativne pravne historije na Prav-
nom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Predavao je na Fakultetu

islamskih nauka u Sarajevu, Marmara univerzitetu u Istanbulu, Me-
đunarodnom islamskom univerzitetu Malezija, Univerzitetu u Oslu
i Boise State Univerzitetu u SAD-u. Njegov glavni interes je pred-
stavljala historija islamskog prava u Bosni i Hercegovini u po-
stosmanskom periodu, reformistički pokreti u islamu, balkanski
muslimani... Profesor Karčić je preselio na ahiret u martu 2022. go-
dine.

Amir Ljubović – Veoma vrijednu donaciju koju čini više od 150
naslova donirala je porodica našeg cijenjenog profesora i arabiste
Amira Ljubovića. Ovu vrijednu donaciju sačinjavaju djela iz orijen-
talistike, arabistike, kulturne historije, književnosti... Profesor Ljubo-
vić je dugi niz godina radio u Orijentalnom institutu u Sarajevu, na-
kon čega je izabran u zvanje profesora na Odsjeku za orijentalnu
filologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Bio je gostujući profesor
na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, učestvovao je u na-
stavi na postdiplomskom studiju na Fakultetu islamskih nauka u Sa-
rajevu, bio je šef Odsjeka za orijentalnu filologiju, dekan Filozofskog
fakulteta u Sarajevu... Profesor Ljubović je preminuo 2019. godine.

Šemso Tucaković – Poznati bosanski književnik, historičar i profe-
sor komunikologije na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sa-
rajevu Šemso Tucaković je donirao Gazi Husrev-begovoj biblioteci u
novembru 2022. godine oko 1.000 publikacija vezanih uz historiju,
žurnalistiku, komunikologiju i ratna dešavanja u Bosni i Herceгови-
ni. Profesor Tucaković je i autor većeg broja djela koja tematiziraju
iskustvo bosanskih muslimana u toku Drugog svjetskog rata u oku-
piranoj Jugoslaviji, kao i tokom raspada Jugoslavije 1990-ih, te je Bi-
blioteci donirao i veći broj svojih izdanja.

Naše donacije

U toku protekle godine dobili smo šest molbi da donacijom knjiga podržimo rad drugih biblioteka širom naše domovine. Sa zadovoljstvom smo se odazvali i iz viškova u našim fondovima odabrali i poklonili značajan broj publikacija. Ovo je praksa koju Gazi Husrev-begova biblioteka provodi već niz godina, vjerujući da je ovo način da knjige koje brojem prelaze potrebe naših korisnika dođu u druge biblioteke i nađu svoje čitatelje. Također, to je i način da knjige koje se doniraju Gazijinoj biblioteci, sa željom da budu od koristi, distribuiramo dalje, tamo gdje ih nema, a gdje ih traže i žele čitati. Valja napomenuti da na ovaj način budu poklonjena i vrijedna izdanja Gazi Husrev-begove biblioteke.

Poklonivši ukupno nešto više od 1.400 bibliotečkih jedinica, ove godine smo realizirali sljedeće donacije:

- Islamskom centru Hanovi, D. Moštre, Medžlis IZ Visoko: 317 publikacija
- Udruženju građana 1. maj Hrvati, opština Lukavac: 82 publikacije
- Biblioteci Mreže mladih Medžlisa IZ Velika Kladuša: 271 publikacija
- Biblioteci džemata Dobrinja 1-C5, Medžlisa IZ Sarajevo: 138 publikacija
- Džematu Prusac, Medžlis IZ Donji Vakuf: 500 publikacija
- Biblioteci Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona: 93 publikacije.

Ruhulah Hodžić

MANIFESTACIJA

PAMĆENJE SVIJETA – OTRGNUTO OD ZABORAVA

U periodu od 17. do 21. oktobra 2022. godine u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu održana je petodnevna manifestacija „Pamćenje svijeta – otrgnuto od zaborava“.

IZVAN GRANICA VREMENA I KULTURA

Prije trideset godina, u oktobru 1992. godine UNESCO je pokrenuo program pod nazivom „Memory of the World“, program kojim UNESCO djeluje u pravcu zaštite dokumentarne baštine, od zaborava, zanemarivanja, oštećenja zbog starosti ili zbog klimatskih (mikroklimatskih) uvjeta, te namjernog i nenamjernog uništavanja. Jedan od najvažnijih i najvećih razloga ubrzanog pokretanja ovog programa UNESCO-a, početkom devedesetih godina prošlog stoljeća, bilo je agresorsko uništavanje velikog broja biblioteka, arhiva i uopće kulturne baštine u ratu u Bosni i Hercegovini, a posebice razaranje sarajevske Vijećnice, odnosno uništavanje bibliotečke i arhivske građe Nacionalne i univerzitetske biblioteke i Orijentalnog instituta Univerziteta u Sarajevu. Registar „Memory of the World“ predstavlja zbirku dokumenata, rukopisa, usmenog predanja, audio-vizuelne građe, bibliotečke i arhivske građe univerzalne vrijednosti. Ujedno, upis u ovaj Registar predstavlja, uvjetno rečeno, svjetsku potvrdu da je riječ o predmetu ili zbirci predmeta čiji značaj prevazilazi geografske granice, granice vremena i kulture.

Rukopisna zbirka Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu je od 2017. godine upisana u UNESCO Registar „Memory of the World“. Upis u ovaj registar potvrđuje, ne samo, vrijednosti i značaja rukopisne zbirke Gazijine biblioteke, već i potvrđuje da je naša tradicija, kultura, povijest, jednom riječju naš identitet, dio velike povijesti čovječanstva i neizbrisiva komponenta u ukupnom pamćenju svijeta. Više od deset hiljada rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu, ali i veliki broj pisanih i štampanih dokumenta, i pojedinačno i kao zbirke su, svjedoci i spomenici minulih vremena, s jedne strane, i tumači u sadašnjosti i putokazi za budućnost, s druge strane.

PAMĆENJE SVIJETA – OTRGNUTO OD ZABORAVA

Ove godine kad i UNESCO obilježava trideset godina uspostavljanja Registra „Memory of the World“, i Gazi Husrev-begova biblioteka se pridružila obilježavanju, i to organizacijom petodnevne manifestacije s nekoliko različitih programa i sadržaja, osmišljenih i koncipiranih tako da su usmjereni prema najrazličitijim kategorijama društva, odnosno usmjerenih prema najširoj mogućoj publici. I ova manifestacija, kao i drugi programi i sadržaji koje Biblioteka redovno organizira, uvijek imaju za cilj očuvanje i afirmaciju kulturne baštine koja se čuva u ovoj, iako arhitektonski modernoj zgradi, zapravo arhitektonskoj palači u kojoj su riznice znanja i pamćenja Bosne i Hercegovine i svijeta.

KNJIŽEVNO VEČE

Otvaranje manifestacije „Pamćenje svijeta – otrgnuto od zaborava“ upriličeno je u ponedjeljak 17. oktobra 2022. godine, u Velikoj sali Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Književno veče i predavanje o temi „Poezija bošnjaka u rukopisima“ koje je održao bosanskohercegovački književnik i publicista Hadžem Hajdarević održano je prve večeri ove manifestacije. Otvorenje manifestacije obogatili su Mehmed Porča, bosanskohercegovački pozorišni glumac, interpretirajući poeziju iz rukopisnih djela, te Halid Hajduković (klavir) i Izeta Hamza (violina) sviranjem bosanskohercegovačkih sevdalinki.

Hadžem Hajdarević je u svom izlaganju podsjetio i naglasio da je bosanskohercegovačka književna tradicija jedna od najbogatijih i najraznovrsnijih književnih tradicija u Evropi i svijetu. Iste večeri otvorena je i izložba „Poezija bošnjaka u rukopisima Gazi Husrev-begove biblioteke“, autora Ruhulaha Hodžića.

STRUČNA PREDAVANJA

Drugi dan Manifestacije organizirana su stručna predavanja i obilazak nove muzejske postavke i Odjela za konzervaciju i restauraciju Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Predavanje o temi „Savremene metode dokumentiranja i promocija pisane baštine“ održao je mr. Hamza Lavić. Mr. Meho Manjgo održao je predavanje o temi „Fotografije i razglednice kao dio dokumentarne baštine“, a „Osnove zaštite bibliotečke i arhivske građe“ je bila tema predavanja i prezentacije koju je održala mr. Madžida Smajkić. Stručnim predavanjima, prezentacijama i obilasku Biblioteke prisustvovalo je tridesetak bibliotekara, arhivista, konzervatora i restauratora iz ustanova Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te javnih biblioteka i arhiva iz Sarajeva i Tuzle. Ovaj program je, zapravo, predstavljao nastavak organiziranja susreta bibliotekara biblioteka koje djeluju u okviru IZ u BiH, a koje Gazi Husrev-begova biblioteka organizira svake godine u cilju razvijanja saradnje ali i unapređenja rada biblioteka koje djeluju pod okriljem IZ u BiH. Nakon završenog radnog dijela ovih susreta, za učesnike je upriličen obilazak sarajevske Vijećnice.

DEBATNI TURNIR UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

Treći dan Manifestacije, uz podršku Uprave za obrazovanje i nauku Rijasetu IZ u BiH, organiziran je debatni turnir za učenike srednjih škola koje rade i djeluju u okviru Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini. Na turniru je učestvovalo šest srednjih škola u ukupno devet debatnih mečeva. Teme debata u kojima su učenici učestvovali su: *Bosna i Hercegovina čini dovoljno na promociji kulturne baštine*, *Cijelo društvo ima obavezu zaštite kulturne baštine*, u polufinalnom meču *Mladi mogu doprinijeti promociji i zaštiti kulturne baštine* i u finalnom meču *U nastavne planove i programe srednjih škola treba uvesti predmet Kulturna baština i njena zaštita*. Sve ekipe su pokazale izuzetnu pripremljenost, i što je važnije, pokazale su da se može računati na ovu kategoriju društva u očuvanju, afirmaciji i promociji bosanskohercegovačke kulturne baštine. Svi učesnici su dobili certifikate o učešću i prigodne poklone, a pobjednik turnira je bila ekipa Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu.

DAN FILMA - VIŠE OD HILJADU UČENIKA POSJETILO BIBLIOTEKU

U četvrtak, 20. oktobra 2022. godine, četvrtog dana manifestacije „Pamćenje svijeta – otrgnuto od zaborava“, održan je program *Dan filma*. Gazi Husrev-begovu biblioteku je u pet termina posjetilo više od 1.000 učenika završnih razreda osnovnih i prvih razreda srednjih škola iz Sarajeva. Učenici su imali priliku da pogledaju nagrađivani dokumentarno-igrani film pod nazivom „The Love of Books: A Sarajevo Story“. Film govori o spašavanju knjiga i rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke ratu 1992-1995., i svjedoči o hrabrosti ljudi i uposlenika Gazi Husrev-begove biblioteke, koji su riskirajući svoje živote u opkoljenom Sarajevu spašavali knjige i rukopise, a zapravo su spašavali povijest, kulturu, tradiciju, spašavali pamćenje svijeta. Osim filma, svaka grupa učenika, u kratkim predavanjima uposlenika Gazi Husrev-begove biblioteke, upoznata je s povijesnim, socijalnim, kulturnim i svakim drugim značajem ove institucije, a poslije su posjetili novu muzejsku postavku Gazi Husrev-begove biblioteke. Prije prve projekcije filma, učenicima su se obratili

direktor Gazi Husrev-begove biblioteke mr. Osman Lavić, ministrica Ministarstva za odgoj i obrazovanje KS Naida Hota-Muminović i direktorica Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo Senada Salihović. Podršku realizaciji ovog programa pružio je Institut za preduniverzitetsko obrazovanje Kantona Sarajevo.

RADIONICA ZA DJECU

Peti dan manifestacije, 21. oktobra 2022. godine, u prijedopodnevним satima, održana je radionica „Ovo je i moje naslijeđe, ovo je i moja tradicija“ za djecu iz JU Zavoda za specijalno obrazovanje i odgoj djece „Mjedenača“. Slične radionice Biblioteka već duži niz godina priređuje za djecu iz posebnih društvenih kategorija, i svi ovi programi i radionice predstavljaju težnje uprave i uposlenika Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu da pisanu baštinu približi i najranjivijim kategorijama našeg društva.

PREDAVANJE I IZLOŽBA „RUKOPISNA DJELA ANDALUZIJSKIH AUTORA U GAZI HUSREV-BEGOVOJ BIBLIOTECI U SARAJEVU“

Završni program manifestacije je upriličen u petak, u poslijepodnevnom satima, kada je održano predavanje i otvorena izložba „Rukopisna djela andaluzijskih autora u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu“, autora mr. Osmana Lavića. Ova tema, odnosno predavanje direktora Biblioteke mr. Lavića, za kraj Manifestacije je bila još jedna neosporna potvrda da Biblioteka čuva pamćenje svijeta.

Jedan od programa manifestacije „Pamćenje svijeta – otrgnuto od zaborava“ bio je i „Dani otvorenih vrata Muzeja“ te je tom prilikom osiguran besplatan ulaz u *Muzej knjige* (Muzej Gazi Husrev-begove biblioteke).

Manifestaciju „Pamćenje svijeta – otrgnuto od zaborava“, posjetilo je više od 1.500 posjetilaca, među kojima je najveći broj mladih, što je bio i jedan od osnovnih ciljeva ove manifestacije kao i drugih projekata Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu.

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
Sarajevo

30 PAMĆENJE SVIJETA
1992-2022.

MANIFESTACIJA

PAMĆENJE SVIJETA

OTRGNUTO OD ZABORAVA

17 - 21. oktobar 2022. godine
Gazi Husrev-begova biblioteka
u Sarajevu

Ponedjeljak, 17. oktobar

- Književno veče „Poezija Bošnjaka“
- Izložba „Poezija Bošnjaka u rukopisima Gazi Husrev-begove biblioteke“

Utorak, 18. oktobar

- Predavanja i radionice „Savremene metode dokumentiranja i promocije pisane baštine“
- „Stare fotografije i razglednice kao dio dokumentarne baštine“
- „Osnove zaštite bibliotečke i arhivske građe“

Srijeda, 19. oktobar

- Debatni turnir za učenike srednjih škola „Kulturna baština i njena zaštita“

Četvrtak, 20. oktobar

- Dan filma
- Projekcije filmova o pisanoj baštini za učenike osnovnih škola

Petak, 21. oktobar

- Radionica za djecu „Ovo je i moje pisano naslijeđe“
- Predavanje i izložba „Andaluzija u Bosni“

Ponedjeljak-petak, 17-21. oktobar

- Otvorena vrata Muzeja

Muzej Gazi Husrev-begove biblioteke kao svjedok minulih vremena

Ejla Ćurovac

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA NA IFLA WLIC KONGRESU U DUBLINU

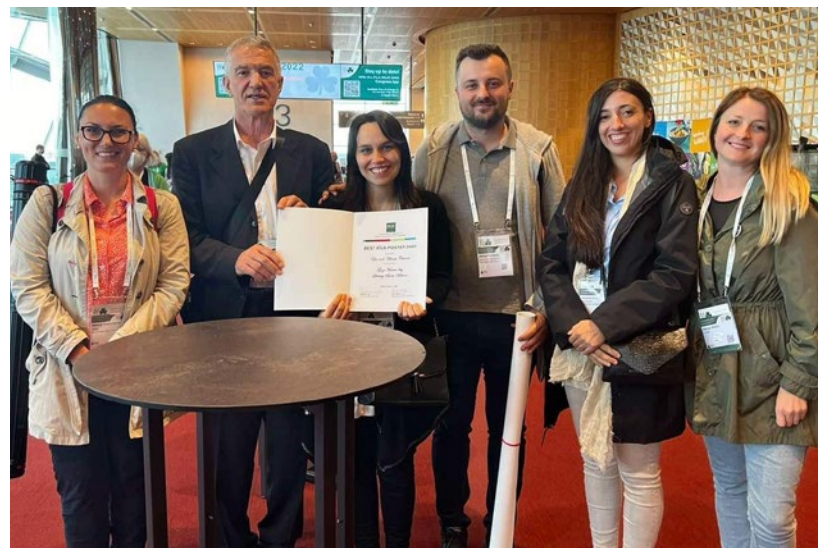
Uposlenici Gazi Husrev-begove biblioteke Adnan Ćurovac i Ejla Ćurovac su od 26. do 29. jula prisustvovali IFLA WLIC kongresu u Dublinu i tom prilikom su osvojili prestižnu nagradu za najbolji poster WLIC kongresa 2022. godine. Svjetski bibliotečko-informacijski kongres IFLA WLIC je najznačajniji međunarodni stručni i naučni događaj iz područja bibliotečko-informacijskih nauka. Ova konferencija okuplja govornike i stručnjake vezane uz svaki aspekt bibliotečke profesije, te informacijske stručnjake iz cijelog svijeta kako bi pomogli u postavljanju međunarodne agende i istraživali pitanja od interesa za globalno bibliotečko polje.

Delegati iz svake zemlje svijeta, iz biblioteka i srodnih institucija kao što su arhivi, galerije i muzeji, od nivoa učenika do nivoa direktora se ohrabruju da prisustvuju. Niti jedna druga konferencija ne nudi isti praznik bibliotekarstva i mogućnosti za delegate da se umreže, diskutuju i uče jedni od drugih na međunarodnoj razini.

Uposlenici Biblioteke su na Kongres otišli zahvaljujući veoma vrijednom gruntu Goethe instituta koji je našu uposlenicu Ejlu Ćurovac nagradio kao jednog od najaktivnijih učesnika projekta Emerging international voices čiji je ona dio. U Dublinu su naši uposlenici imali priliku posjetiti poznatu biblioteku u Trinity Collegu pod nazivom „Old Library – The Long Room“ što je bilo divno iskustvo s obzirom na to da je u pitanju veoma stara biblioteka nevjerovatne arhitekture po kojoj je Dublin poznat u cijelom svijetu. Osim toga,

naši uposlenici su otišli u posjet biblioteci i muzeju Chester Beatty u kojoj je zaposlena i velika prijateljica naše biblioteke, glavna konzervatorica Kristine Rose-Beers koja je naše uposlenike ugostila zajedno s poznatim američkim bibliotekarom Davidom Hirschom, bibliotečkim savjetnikom Biblioteke Mohammed bin Rashid u Dubaiju i njegovim prijateljem iz biblioteke u Abu Dhabiju.

Kongres je otvorila predsjednica ovog najznačajnijeg svjetskog udruženja bibliotekara Barbara Lison. Na otvorenju je osim plana i programa kongresa predstavljen i domaćin, Republika Irska. Također, u sjedištu Goethe instituta za naše uposlenike je organizirana posebna radionica virtualne stvarnosti u bibliotekama. Radionicu je vodio Mika Johnson, idejni autor projekta „Infinite library“ koji spaja biblioteke s prošlošću i budućnošću koristeći virtualnu stvarnost, sje-ne, zvukove i holograme. Navečer je organiziran prijem u Goethe institutu gdje su naši uposlenici prisustvovali lijepoj večeri i promociji rada Goethe instituta zajedno s kolegama iz projekta Emerging international voices, ali i brojnim kolegama iz Goethe instituta iz cijelog svijeta i brojnim zvanicama, predstavnicima IFLA-e.

Na završnoj ceremoniji Kongresa dodijeljene su i nagrade najuspješnijim bibliotekarima članovima IFLA-e, ali i Nagrada za najbolji poster IFLA WLIC kongresa 2022. godine. Poster Gazi Husrev-begove biblioteke je osvojio prvo mjesto u konkurenciji od 174 postera iz cijelog svijeta što je zaista od ogromnog značaja za našu biblioteku, bibliotekarstvo u našoj zemlji, ali i cijelu državu Bosnu i Hercegovinu. Poster su morali biti u okviru jedne od tema IFLA-ine petogodišnje strategije – Nadahnite, angažirajte, omogućite i povežite se, a posebno je bilo značajno to što je naš poster pokrio sve ove teme i da je to prepoznato od strane stručnog žirija. To je naglašeno i u toku završne ceremonije prilikom proglašenja pobjednika. Ovo je prvi put da je ovu nagradu osvojila biblioteka iz Bosne i Hercegovine i to je zaista posebna čast. Naš trud i rad je prepoznat od strane svjetske bibliotekačke zajednice, ali je ovom pobjedom cijela naša država postala vidljivija na mapi svijeta što je zaista značajno.

Posljednji dan Kongresa naši uposlenici su išli u posjete biblioteka-ma Galwaya, prekrasnog gradića na zapadnoj obali Irske. Tu su posjetili Biblioteku „James Hardiman“ ili biblioteku Univerziteta Galway u Irskoj. Ona služi kao depozitna biblioteka za Republiku Irsku i prima obavezni primjerak. Biblioteka James Hardiman dom je širokog spektra kulturnih artefakata, posebno onih koji se odnose na historiju pozorišta. Pored toga, rukopisi koje je prikupio Daglas Hajd, prvi predsjednik Irske, deponovani su u biblioteci Jamesa Hardimana, kao i rukopis koji je lično donirao Džejms Džojls 1932. godine. Druga biblioteka koju su posjetili ovom prilikom je Gradska biblioteka Ballinasloe u pokrajini Galwaya pod istim imenom. U sklopu samostana Sestara milosrdnica je 1864. godine sagrađena kapela, koja je graničila sa samostanom na zapadnoj strani. Samostan je zatvoren 2005. godine, a mjesto je kupilo Vijeće okruga Galway i u njemu je prije nekoliko godina otvorena predivna biblioteka. Ova biblioteka je mjesto susreta za cijelu zajednicu, a posebno je otvorena za migrante iz svih zemalja i prikuplja građu na svim jezicima svijeta.

GAZI HUSREV-BEG'S LIBRARY BOOK MUSEUM

Today, four hundred and eighty-five years after its founding, Gazi Husrev-beg's Library in Sarajevo has a multifaceted role and significance in Bosnian-Herzegovinian society as a library, an archive, a museum and a research center. The museum collection of Gazi Husrev-beg's Library, composed of 12000 artefacts, testifies to the richness and diversity of Islamic culture and tradition that emerged in Bosnia and Herzegovina over nearly half a millennium. Part of this collection has been incorporated into the exhibition called "The Museum of the Book" with the intention of presenting users and visitors with an attitude towards the book, a historical path of its origins, reproduction, use and preservation on the territory of Bosnia and Herzegovina.

Gazi Husrev-beg's Library in Sarajevo is one of the oldest cultural institutions in Bosnia and Herzegovina. It was founded on January 6, 1537, and has since then continuously served the mission for which it was created. Since then, until today, the Library has played a significant role in the cultural and scientific life of Sarajevo and Bosnia and Herzegovina.

Presently, the Library owns over one hundred thousand library units in the form of manuscripts, printed books, newspapers and various historical documents in Arabic, Turkish, Persian, Russian, Croatian, Serbian and other European languages. Of special significance is its manuscript collection containing 50,000 codices and approximately 20,000 works on Islamic and European sciences, the Bosnian mysticisms, philosophy, ethics, logic, history, geography, medicine, veterinary science, mathematics, astronomy, astrology, as well as natural and social sciences. This collection is also registered in the UNESCO Register of "Memory of the World".

A significant number of these manuscripts are rare and unique works, such as a significant number of the oldest manuscripts in the world, which date back to the 13th and 14th centuries, their manuscripts copied during the author's lifetime or immediately after his death. Numerous manuscripts bear witness to their calligraphic, illumination and binding, namely with their artistic and scientific value.

THE OLDEST BOOK IN BOSNIA AND HERZEGOVINA

BYVA' ULUM AD-DIN

The oldest copy of a manuscript in Gazi Husrev-beg's Library is the fourth volume of the work "Ibn Arabi's Muqaddimah" (Introduction) by Ibn Arabi (1162-1240). The work is a famous Islamic text - a philosopher, a philosopher, a jurist and a religious scholar Abu Hamza Muhammad al-Qurtubi (1126-1211). The work is written in Arabic and is considered among the greatest works of Muslim spirituality and philosophy. It is divided into four volumes, and each volume contains ten chapters.

The first part of the fourth volume of this work, "Kitab al-Muqaddimah", is kept in Gazi Husrev-beg's Library, and a certain copy was preserved by the Republic of Serbia in 1910. It is an heir to the manuscript tradition in the Balkans and the entire Islamic world. This is one of the oldest known manuscripts of the work in the world.

QUR'AN (MUSHAF) MANUSCRIPTS

Among the numerous manuscripts in the Library, a rich collection of Qur'an manuscripts is kept. These manuscripts, which date back to the 13th and 14th centuries, are considered among the most valuable and beautiful in the world. The calligraphy and illuminations of the manuscripts are of a high level of artistry.

Particular attention was paid to binding so that covers were usually made from the finest fabrics, in different colours, and with gold-embossed motifs.

THE LIBRARY DURING WARTIME

IN THE PERIOD FROM 1992 TO 1995

One of the heaviest tests Gazi Husrev-beg's Library ever went through was the aggression against Bosnia and Herzegovina in the period from 1992 to 1995. The aggression not only threatened the physical existence and cultural heritage of the Library, but also the cultural and scientific life of the city of Sarajevo and the entire country. Gazi Husrev-beg's Library, as the only library that remained its entire stock during the aggression, by refusing to surrender its books and other cultural heritage, became a symbol of the Library's resilience and its role in preserving the cultural heritage of Bosnia and Herzegovina. During these four years, the staff and other volunteers in the Library, through their courage, sacrifice and hard work, managed to preserve the Library's collections and its role in the cultural and scientific life of the city of Sarajevo and the entire country.

In order to preserve its library collections, the Library started microfilm the most valuable manuscripts during this time. This necessary requirement was fulfilled through the Sarajevo War Tunnel. By the end of 1994, the first 5000 microfilms were taken.

THE PRAYER RUG OF BANJA LUKA

The iconography of the Banja Luka prayer rug is based on Ottoman art with local features of style and they are easily recognizable. The rug is made of wool and silk and is considered one of the most valuable and beautiful in the world. It is a masterpiece of the Banja Luka carpet weaving tradition and is a symbol of the city's cultural heritage.

The carpet is made of wool and silk and is considered one of the most valuable and beautiful in the world. It is a masterpiece of the Banja Luka carpet weaving tradition and is a symbol of the city's cultural heritage.

These exceptional specimens of this prayer carpet are kept in the Gazi Husrev-beg Library Museum.

© Gazi Husrev-beg Library Sarajevo
Gazi Husrev-beg's Library in Sarajevo | Bosnia and Herzegovina
www.ghb.ba | info@ghb.ba

Amela Lepir

RAZGOVOR S POVODOM DR. MUSTAFA JAHIĆ

Dr. Mustafa Jahić rođen je 1954. godine u Tulovićima kod Banovića. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1978. godine na Odsjeku orijentalistike, grupa arapski jezik i književnost i turski jezik i književnost. Postdiplomske studije završio je na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, a magistrirao 1995. godine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Doktorirao je 2005. godine na Fakultetu islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu, a tema njegovog doktorskog rada je bila: Arapska gramatika u djelu "Al-Fawā'id al-'abdiyya" Mustafe Ejubovića. Boravio je na višemjesečnim studijama na Univerzitetu Al-Fatih u Tripoliju i na Marmara univerzitetu u Istanbulu. Od 1983. godine radio je u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu. Do 1987. godine radio je kao bibliotekar na katalogiziranju rukopisa, a u periodu od 1987. do 2014. godine vršio je dužnost direktora Biblioteke. Od 2014. godine do mirovine 2019. radio je kao viši naučni saradnik u Biblioteci.

Za rad u oblasti islamskih rukopisa koji se sastoji u očuvanju rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke i njihovom katalogiziranju 2002. godine je dobio nagradu Fondacije Al-Furqān za islamsko naslijeđe (Al-Furqān Islamic Heritage Foundation) iz Londona. Dobitnik je Povelje Ministarstva kulture i sporta Federacije Bosne i Hercegovine

za doprinos u očuvanju i obnovi kulturno-historijskog naslijeđa Bosne i Hercegovine, 2004. godine. U periodu od 2011. do 2014. godine predavao je kao honorarni profesor na Fakultetu za islamske studije u Novom Pazaru. Radio je i kao honorarni profesor na Islamskom pedagoškom fakultetu u Zenici. Godine 2008. izabran je u zvanje naučnog saradnika, a 2013. u zvanje višeg naučnog saradnika.

Dr. Jahić ima zavidnu bibliografiju djela, radova, prijevoda, kao i učešća na naučnim skupovima i konferencijama.

Zamolili smo našeg bivšeg direktora Mustafu Jahića da se za Bilten Biblioteke ukratko osvrne na period koji je proveo u Biblioteci:

Poštovani doktore Jahiću, hvala Vam što ste pristali da odgovorite na nekoliko pitanja za Bilten Gazi Husrev-begove biblioteke. Za početak, možete li se u kratkim crtama prisjetiti svojih početaka u Gazi Husrev-begovoj biblioteci?

Hvala Vam na pozivu za ovaj razgovor. Ja sam skoro cijeli radni vijek proveo u Gazi Husrev-begovoj biblioteci. Sav moj rad i sve što sam u profesionalnom smislu ostvario vezano je na neki način za Biblioteku.

Od prvog radnog dana u Biblioteci, 3. januara 1983. god., nakon što sam se upoznao s građom Biblioteke, počeo sam se pripremati za rad na rukopisnom fondu. Malo prije mog dolaska nekoliko značajnih uposlenika je napustilo Biblioteku. Od iskusnijih uposlenika na obradi rukopisa bio je jedino rahmetli Zejnil-ef. Fajić od koga sam imao značajnu pomoć pri upoznavanju s rukopisima i njihovom kataloškom obradom. U međuvremenu, za katalošku obradu rukopisa angažiran je i prof. dr. Fehim Nametak, tako da sam i uz njega dosta naučio iz oblasti rukopisa i uopće kulturne baštine Bosne i Hercegovine. Pored toga, rahmetli Fejzulah-ef. Hadžibajrić bio je honorarno angažiran na preliminarnoj obradi rukopisa kao i rahmetli hfz. Halid Hadžimulić od kojih sam stekao osnovna znanja o radu na rukopisima i uopće knjižnim fondovima Biblioteke. Rad uz navedene osobe značajno je utjecao na mene i motivirajuće djelovao.

Želio bih također istaći da su u to vrijeme mnogi poznatiji istraživači naše kulturne baštine i historije Bosne i Hercegovine često posjećivali Biblioteku, od kojih smo mi, u to vrijeme mlađi uposlenici Biblioteke, slušali i naučili mnogo korisnih stvari iz navedenih drugih oblasti i istovremeno dobijali od njih podršku za svoj rad. Biblioteka je u to vrijeme bila u pravom smislu riječi stjecište učenih ljudi onoga vremena, naročito u oblasti kulturne baštine i historije Bosne i Hercegovine. Nažalost, ovo vrijeme nije dugo trajalo. Neki od njih su u međuvremenu umrli, a agresija na BiH ubrzo je prekinula ovu lijepu tradiciju.

Bili ste na čelu Biblioteke 27 godina. Šta je za Vas značilo biti direktor najstarije kulturne institucije u našoj zemlji i s kakvim izazovima ste se suočavali?

Da budem iskren, u početku nisam bio dovoljno svjestan kakvu sam odgovornu dužnost prihvatio, možda zato što sam u to vrijeme bio relativno mlad i neiskusn, ali sam bio odlučan da odgovorno i savjesno obavljam povjerenu dužnost. Jedino sam u izvjesnoj mjeri bio svjestan vrijednosti književne i historijske građe koja se čuva u ovoj biblioteci i njenog značaja za izučavanje historije i kulturne baštine Bosne i Hercegovine, ali ni toga u dovoljnoj mjeri sve do agresije na Bosnu i Hercegovinu, u kojoj je i ova biblioteka kao i druge slične institucije bila meta agresora, a neke nažalost i ciljano uništene. Mislim da sam tek tada u potpunosti shvatio težinu i odgovornost funkcije koju sam prihvatio. Tako su predratni i ratni period za mene u profesionalnom pogledu bili posebno značajni i izazovni. Međutim, sve se završilo na najbolji način. Uz pomoć dragog Allaha Biblioteka je od ratnih razaranja sačuvana.

Istakao bih i postratni period, sve do preseljenja Biblioteke u novu zgradu, u kojoj se i danas nalazi. Radeći sve vrijeme u potpuno neadekvatnom prostoru, ali zahvaljujući u značajnoj mjeri ratnom iskustvu, još pred kraj rata počeli smo s mikrofilmovanjem rukopisa, a neposredno poslije rata i njihovom digitaliziranju i izradi kataloga.

U ovome smo imali neizmjernu podršku Fondacije Al-Furqān za islamsko naslijeđe iz Londona. Istovremeno smo izradili i elektronsku bazu svih knjižnih i neknjižnih fondova Biblioteke, tako da smo relativno brzo bili u mogućnosti pružati kvalitetnije i brže usluge i korisnicima bibliotečke građe. Zahvaljujući tome nakon prelaska u novu zgradu rad na svim navedenim poslovima ubrzano se razvijao.

Godinu dana nakon prelaska u novu zgradu sam dužnosti direktora predao novom direktoru, a predao sam i sve ono za što sam bio zadužen i odgovoran punih 27 godina, za Biblioteku u njenoj savremenoj historiji zasigurno posebno značajnih. Zbog toga je za mene ovaj dan posebno značajan kao i dani prestanka agresije zbog definitivnog spašavanja Biblioteke od mogućeg ratnoga uništenja.

Šta je bio prioritet u Vašem radu i na čemu Vam je bio najveći fokus?

Rad u Gazi Husrev-begovoj biblioteci za mene je uistinu bio stvarni izazov, naročito rad na rukopisnoj građi. Međutim, nakon što sam 1987. god. imenovan za direktora Biblioteke težište moga rada postali su poslovi koji proizilaze iz prihvaćene dužnosti direktora, ali sam se i dalje nastavio baviti rukopisima. Međutim, pošto je ovo bilo predratno vrijeme opterećeno nestabilnom i teškom političkom situacijom to se neminovno odražavalo i na naš rad, tako da se ubrzo pred nas postavilo i pitanje šta s Bibliotekom u slučaju izbijanja rata. Dodatno opterećenje predstavljala je i istovremeno pogoršana situacija unutar Islamske zajednice, praćena čestim smjenama njenih najodgovornijih lica.

Međutim, da napomenem i da sam u međuvremenu upisao postdiplomske studije na Filološkom fakultetu u Beogradu. Naime, kada me je rahmetli prof. dr. Ahmed-ef. Smajlović, tadašnji predsjednik Mešihata Islamske zajednice za BiH, obavijestio da sam primljen na rad u Biblioteku podsjetio me je i na obavezu upisivanja postdiplomskih studija na Filološkom fakultetu u Beogradu, na što sam se pismeno obavezao prilikom apliciranja za prijem u Biblioteku. Ali

istovremeno mi je obećao i pomoć Mešihata IZ kao i svoju ličnu pomoć i podršku. Međutim, ove sam studije zbog agresije na BiH završio i magistrirao na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, a doktorat uradio i odbranio na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu.

Šta ste najviše voljeli u svom poslu, a šta najmanje?

Odgovor na ovo pitanje nalazi se u odgovoru na prethodno pitanje, a proizilazi iz ljubavi prema rukopisima, pojačane obavezama koje proističu iz vršenja dužnosti direktora i odgovornosti koju nosi takva obaveza.

Međutim, uz prioritarno bavljenje rukopisima do kasnijeg vršenje dužnosti direktora radio sam i na ličnom obrazovanju. Zbog ljubavi prema rukopisima i u vrijeme vršenja dužnosti direktora radio sam istovremeno i na katalogizaciji rukopisa. Rezultat ovoga rada su tri knjige kataloga. Radeći na ovim rukopisima zapazio sam i rukopis djela Al-Fawā'id al-'abdiyya, iz gramatike arapskog jezika, koje je 1683. god. napisao Mustafa Ejubović, poznat kao Šejh Jujo, koje sam odabrao za temu svog doktorskoga rada. I druga moja djela i kraći radovi koji su nastali kasnije povezani su s rukopisima Gazi Husrev-begove biblioteke, arapskim jezikom i islamskim naukama. Tako sam, prije svega zbog preuzete obaveze vršenja dužnosti direktora Biblioteke i osjećaja odgovornosti, ali i ljubavi, brinuo se o knjižnom fondu Biblioteke i radio na organizaciji i modernizaciji bibliotečkih poslova i afirmaciji Biblioteke, kako u zemlji tako i u svijetu, prije svega islamskom, što je rezultiralo i značajnom pomoći Biblioteći od strane mnogih institucija i pojedinaca u vidu poboljšanja uvjeta rada u zgradi u kojoj se Biblioteka tada nalazila i obezbjeđenja raznovrsne neophodne opreme. Volio sam se baviti i naukom što je, pored doktorata, rezultiralo i objavom više knjiga i kraćih radova o rukopisima, islamskim naukama i arapskom jeziku. Zbog toga mi je teško reći da li je bilo nešto šta sam manje volio. Možda su to bili administrativni poslovi.

Odigrali ste ključnu ulogu u spašavanju Biblioteke tokom agresije na Bosnu i Hercegovinu. Možete li nam reći kako ste se odlučili na prvo izmještanje bibliotečke građe u ratu?

Nakon što su se ratna dejstva sve više širila i pojačavala, naročito ataci na grad Sarajevo, a Biblioteka se nalazila u staroj nesigurnoj zgradi, odlučio sam se na njeno izmještanje, prvo rukopisa a kasnije i ostale građe u druge relativno sigurnije prostore.

Pored navedenog u prethodnom pitanju, šta mislite da je, iz današnje perspektive, najznačajniji događaj u dugogodišnjoj historiji rada Biblioteke?

Gazi Husrev-begova biblioteka je tokom nama bliskog i poznatog vremena prolazila kroz razne vrste nedaća i problema. Samo tokom ovog perioda znamo da je bilo vremena kada je u pitanje dolazio i sam njen opstanak. Zasigurno u to vrijeme i događaje koji su se tada zbili spada i posljednja agresija na Bosnu i Hercegovinu. Da li je to najznačajniji događaj u njenoj historiji, teško je ustvrditi s obzirom na to da nam potpuna historija Biblioteke nije poznata.

Isto tako teško je ustvrditi da li je posljednje preseljenje Biblioteke u sadašnju novu zgradu najznačajniji događaj u njenoj historiji u pozitivnom smislu. Sigurno je da je izuzetno značajan i da će na takvu ocjenu posebno utjecati razvoj Biblioteke u budućnosti.

Prema Vašem mišljenju, koji je značaj vakufa u očuvanju našeg identiteta?

Značaj vakufa u islamu je višestruk, uključujući očuvanje i afirmaciju identiteta određenog naroda. Dokaz toga je i Gazi Husrev-begova biblioteka, koju je osnovao Gazi Husrev-beg, zajedno s istoimenom medresom, iz vakufa koji je ustanovio, iz koga će se ove dvije institucije finansirati u svom radu na obrazovanju i širenju nauke, kako je i sam vakif odredio. Gazi Husrev-begova biblioteka, prema tome, značajna je i za očuvanje identiteta, ne samo bošnjačkog, nego i mnogih drugih muslimanskih naroda, koji su književna i naučna

djela koja se u njoj čuvaju, tokom dugog historijskog perioda stvarali i ostavili da svjedoče i o našim korijenima i pomažu u razumijevanju i naše tradicije i kulture i očuvanju našega identiteta.

Kako vidite sudbinu pisane riječi i općenito biblioteka u vremenu koje dolazi?

Ovo naše vrijeme je vrijeme ekspanzije digitalne tehnologije pa se stječe utisak da biblioteke i „živa“ knjiga gube korak sa savremenim informatičkim tehnologijama, uključujući i knjige u digitalnoj formi. Međutim, ove se dvije stvari samo međusobno dopunjuju i jedna drugoj pomažu u afirmaciji knjige u pisanoj formi. Zato mislim da je pisana riječ nezamjenjiva i da će dugo trajati, možda do nekih drugih i drugačijih vremena.

Kako vidite Gazi Husrev-begovu biblioteku u perspektivi?

Gazi Husrev-begova biblioteka, zahvaljujući novoj, modernoj i sigurnoj zgradi, te savremenoj opremi, a prije svega knjižnoj građi koju posjeduje i stručnom osoblju koje u njoj radi, ima sve uvjete da se razvije u modernu biblioteku, te centar za restauraciju i konzervaciju knjižne građe i, što bih posebno volio, u centar ili institut za izučavanje islamske kulturne baštine, islamskih nauka i arapskog, turskog i perzijskog jezika. Nova zgrada Biblioteke, zahvaljujući bogatim i raznovrsnim knjižnim fondovima, predstavlja najbolje mjesto za ova-

kve aktivnosti. O značaju i potrebi razvijanja Biblioteke u ovom pravcu, prema mom mišljenju, nema potrebe mnogo raspravljati. Za realizaciju ovih aktivnosti postoje svi neophodni uvjeti. Potrebna je samo volja i odluka.

Ovom prilikom posebno bih naglasio nužnost stručnog i naučnog usavršavanja bibliotekara, arhivista i uposlenika na drugim stručnim poslovima, prije svega konzervatora i informatičara. Šteta bi bilo za Biblioteku, a i same stručne uposlenike da ne budu u vrhu i rangu sa svojim kolegama u sličnim institucijama u zemlji i inostranstvu jer za to imaju sve preduvjete.

Značajna i neophodna je također i saradnja sa sličnim institucijama u zemlji i inostranstvu, kao i razmjena iskustava i znanja.

Za sve ove aktivnosti potrebna je i ljubav prema poslu koji se obavlja, kao i osjećaj odgovornosti, što čini mi se trenutnim uposlenicima Biblioteke ne nedostaje.

Ako može poslužiti kao motivacija, iskreno ću, na kraju, reći da moja ljubav prema Gazi Husrev-begovoj biblioteci jednako i danas traje i mislim da nikada neće prestati. Ova Biblioteka je neodvojivi dio moga života skoro četrdeset godina.

Hvala vam što ste s čitaocima Biltena podijelili svoja razmišljanja. Želimo Vam puno zdravlja i sreće u daljnjem životu i radu.

فانزلنا من السماء ماء فاصبح
 نوحا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان

فانزلنا من السماء ماء فاصبح
 نوحا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان

فانزلنا من السماء ماء فاصبح
 نوحا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان

فانزلنا من السماء ماء فاصبح
 نوحا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان

فانزلنا من السماء ماء فاصبح
 نوحا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان

فانزلنا من السماء ماء فاصبح
 نوحا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان

فانزلنا من السماء ماء فاصبح
 نوحا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان

فانزلنا من السماء ماء فاصبح
 نوحا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان
 داودا وداودا سليمان

Madžida Smajkić

ODJELJENJE ZA KONZERVACIJU I RESTAURACIJU U 2022. GODINI

Gazi Husrev-begova biblioteka u javnosti je prepoznata kao institucija koja ima idealne uslove za bibliotečku obradu i općenito čuvanje arhivske i bibliotečke građe. U 2022. godini fondovi Biblioteke su obogaćeni privatnim zbirkama Kasima Dobrače i Merzuka Vejzagića koje su poklonjene Biblioteci kao dobro na trajno čuvanje i korištenje. Prije bibliotečke obrade i smještaja u depoe preporučuje se da poklonjena arhivska i bibliotečka građa prođe kroz osnovni preventivni konzervatorski tretman čišćenja. Od samog prijema građe uradi se analiza stanja, pri čemu se ustanovi stanje očuvanosti i da li postoji izvjesna zaraza biološkim agensima (insekti, miševi, buđ). Opće je poznato da je prašina abrazivna za papir, a može biti i mamac za insekte, jer se insekti hrane česticama prašine, a u nedostatku prašine hrane se papirom. Također, u prašini se kriju jajašca iz kojih se mogu izleći insekti koji bi mogli mnogo oštetiti bibliotečku građu. Pored već spomenutih privatnih biblioteka završeno je čišćenje biblioteke rahmetli prof. dr. Ahmeda Smajlovića koja sadržava 7.000 bibliotečkih jedinica koje je za Biblioteku 2015. godine uvakufila njegova rahmetli suprug Munira Smajlović.

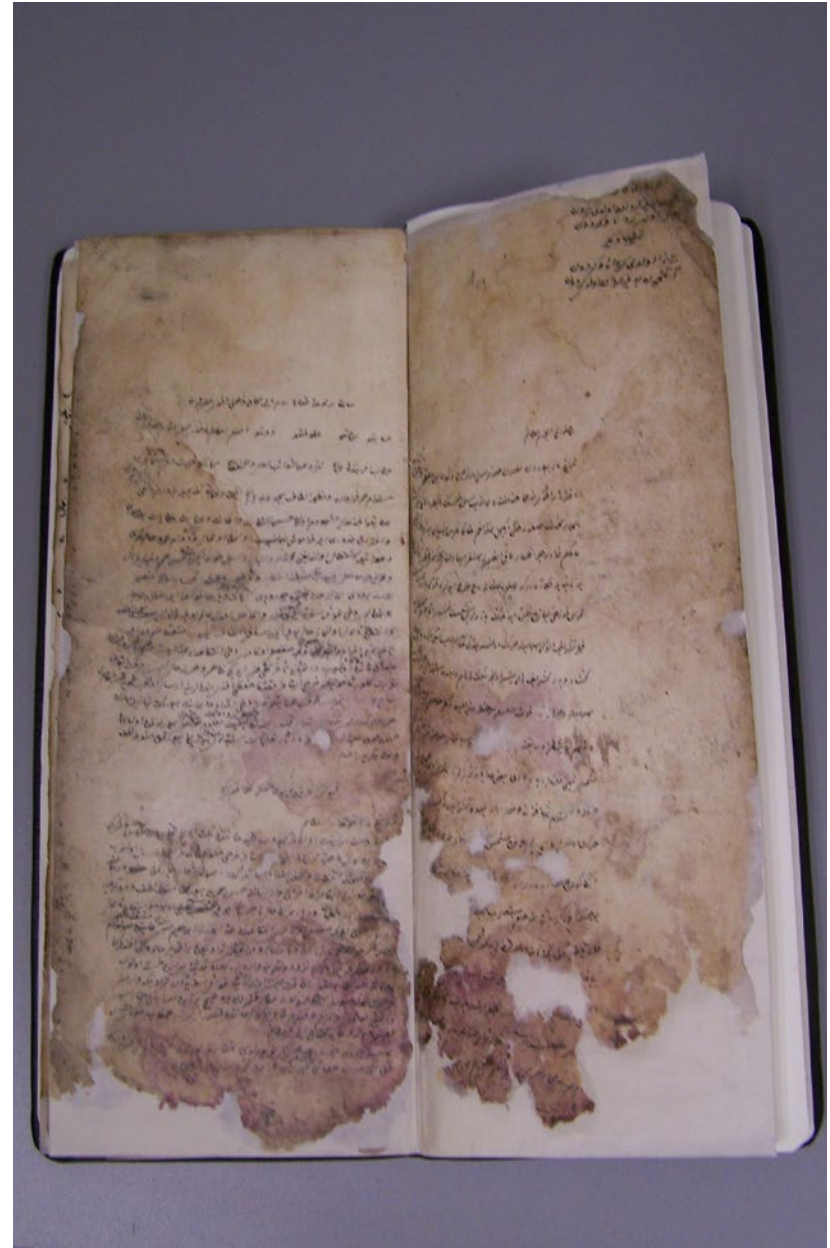

U 2022. godini završena je konzervacija i restauracija trideset i četiri štampane knjige, kao i tri rukopisna dokumenta na osmanskome jeziku. Uposlenici Odjeljenja su radili i na konzervaciji i pripremanju predmeta za izlaganje, kao što je Banjalučka serdžada koja je izložena u našoj stalnoj muzejskoj postavci kao i predmete za vitrine na privremenim izložbama.

Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu, kao depozitna i centralna biblioteka Rijaseta Islamske zajednice u BiH, ostvarila je saradnju i uvezala se sa svim bibliotekama koje djeluju u okviru IZ u BiH. Nakon prve radne posjete Karađoz-begovoj medresi u Mostaru i njenoj školskoj biblioteci u 2021. godini nastavljena je saradnja u junu 2022. godine jer se ukazala potreba da konzervator Gazi Husrev-begove biblioteke izvrši analizu i pregleda određenu bibliotečku građu u vidu opservacije za eventualne daljnje konzervatorske tretmane.

U 2022. godini posebno ističemo aktivnosti konzervacije i restauracije Deftera osmanskih dokumenata koji predstavlja zbir određenog broja dokumenata na osmanskome jeziku uvezan u knjižni blok. Defter se sastoji od 66 stranica. Prije konzervatorsko-restauratorskih zahvata konstatovano je sljedeće stanje: Prva i posljednja stranica su prethodnom restauracijom zalijepljene na spojne listove, odnosno predlist i zalist. Nema originalne korice nego kartonske, koje nisu presvučene niti kožom, niti knjigovezačkim platnom niti ebru papirom. Najveća oštećenja su na sredini listova gdje je buđ degradirala listove i napravila roza fleke. Nedostaju dijelovi papira kao i teksta. Shodno navedenom stanju urađena je ručna restauracija, popunjavanjem dijelova koji nedostaju, japanskim papirom, te su napravljene nove kožne korice, kao i kutija presvučena ebru papirom i kožom.

Mustafa Berhamović

SADRŽAJ DOKUMENATA FONDA VRHOVNOG ISLAMSKOG STARJEŠINSTVA (VIS-A) IZ 1965. GODINE

U Arhivu Islamske zajednice koji je smješten u prostorijama Gazi Husrev-begove biblioteke nalazi se i Fond Vrhovnog islamskog starješinstva (VIS) u SFRJ od 1930. do 1992. godine. Do decembra 2022. godine obrađeni su dokumenti iz perioda od 1930. do 1965. godine koji su dostupni korisnicima za upotrebu. Ukupan broj regesti dokumenata koje su obrađene iz 1965. godine je 950 i one su smještene u pet arhivskih kutija.

Kako bismo čitaocima približili sadržaj Fonda Vrhovnog islamskog starješinstva, koji im može biti od koristi u stručnim istraživanjima, navest ćemo neke regeste dokumenata koje se odnose na različitu tematiku, među kojima su:

- spiskovi pretplatnika Glasnika VIS-a s područja starješinstava IVZ u Sarajevu, Skoplju, Titogradu i Prištini (najveći broj dokumenata iz ovog perioda odnosi se na spiskove pretplatnika Glasnika)
- spisak kandidata koji su podnijeli molbe da im se odobri odlazak na hadž u 1966. godini
- dopis Odbora IVZ Sarajevo - Elektroprivrednom distributivnom preduzeću Valter Perić u kojem traži da se isključi električna energija u sarajevskim džamijama, zbog toga što Odbor IVZ zbog nedostatka finansijskih sredstava nije u mogućnosti plaćati račune za utrošenu električnu energiju za oko 70 sarajevskih džamija;
- dopis predsjednika Starješinstva IVZ u SR BiH u Sarajevu Abdula Čauševića u kojem navodi da je Sabor na svom zasjedanju 5. 11. 1963. godine izabrao za predsjednika Starješinstva IVZ u SR BiH u Sarajevu Naima Hadžiabdića. Međutim, imenovani nije imao stan u Sarajevu tako da nije mogao preuzeti dužnost. U međuvremenu, Čaušević je penzionisan i ne može dalje vršiti dužnost predsjednika Starješinstva IVZ te traži od VIS-a da pozove Naima Hadžiabdića da preuzme dužnost predsjednika Starješinstva IVZ u SR BiH u Sarajevu;
- dekreti starješinstava IVZ u Sarajevu, Prištini, Titogradu i Skoplju o postavljenju imama na imamske i hatibske dužnosti;
- potvrda izdata od šefa kabineta reisul-uleme Abdurahmana Hukića kojom potvrđuje da je Mustafa Ševa iz Sarajeva imenovan za vođu puta hodočasnika na hadž u Saudijsku Arabiju u 1965. godini;
- raspis reisul-uleme starješinstvima IVZ u Sarajevu, Skoplju, Titogradu i Prištini u kojem preporučuje svim pripadnicima IVZ koji posjeduju obveznice Narodnog zajma da se odreknu navedenih obveznica u korist potreba IVZ, koje su mnogobrojne. Tu je na prvom mjestu održavanje vjerskih objekata, plaće vjerskih službenika itd.
- molba Odbora IVZ Gnjilane upućena VIS-u da se u sadržaj Glasnika pored tekstova na latinici dodaju i tekstovi na arapskom jeziku, jer to traže vjerski službenici kako bi tekst na arapskom jeziku mogli koristiti u svojim vazovima;
- molba Huseina Đoze Sekretarijatu unutrašnjih poslova Sarajevo kojom moli da se Abdurahmanu Hukiću, službeniku VIS-a izda viza kao i potvrda da nosi 157 pasoša radi službenog puta u Italiju, radi viziranja pasoša jugoslovenskih hodočasnika u Saudijskoj ambasadi u Rimu;

- molba Filjduza Jusufovića iz Ludwigsburga - Njemačka da mu VIS pošalje islamsku literaturu za početnike iz koje bi mogao naučiti obavljanje namaza;
- molbe odbora IVZ iz Prnjavora Cazina, Rudog, Visokog, Duvna, Gračanice/Visoko, Bužima, da im se dostave tipski planovi za izgradnju ili obnovu džamija;
- molba Abdulaha Budimlije, imama iz Bijeljine kojom moli da mu se odobri stalno nošenje bijele ahmedije;
- izvještaj Republičkog Starješinstva IVZ u Srbiji (Priština) o formiranju IVZ u Novoj Varoši;
- izvještaj Vejsila Kadića od 9. jula 1965. godine o službenom putovanju u Kakanj povodom izviđaja na licu mjesta o sahrani poginulih rudara, te o nagradama imamima za izvršene vjerske usluge poginulim rudarima;
- izvještaj Fejzulaha Hadžibajrića iz Sarajeva o dobivenoj diplomi - hilafetnami iz oblasti tesavvufa i tarikata;
- izvještaj Gazi Husrev-begovog vakufa da je dobio ćilim za Gazi Husrev-begovu džamiju, kao poklon od predsjednika Tunisa Habiba Burgibe, te molba VIS-u da napiše zahvalnicu na arapskom ili francuskom jeziku;
- izvještaji Odbora IVZ o aktivnostima koje su provedene povodom raspisa VIS-a u vezi s prikupljanjem dobrovoljnih priloga za obnovu oštećenih i porušenih džamija u Skoplju, koje su oštećene ili porušene prilikom zemljotresa koji je pogodio Skoplje;
- izvještaj delegacije Islamske vjerske zajednice o šestom zasjedanju Svjetske muslimanske konferencije održanom u Mogadišu, glavnom gradu Republike Somalije od 26. decembra 1964. do 2. januara 1965. godine;
- upit hafiza Nuajma Husejna iz Tetova koji traži informaciju na koji način se dolazi do hafiske diplome, jer je i on hafiz koji je položio hifz privatno, a za to nema diplomu;
- nacrt pravila Udruženja učenika Gazi Husrev-begove medrese koji je usvojen na Skupštini učenika medrese održanoj 10. juna 1965. godine;
- pozivnice reisul-ulemi Sulejmanu Kemuri da prisustvuje otvorenu novosagrađenih džamija;
- dokumenti o disciplinskim postupcima protiv imama;
- članci o vakifima koju su uvakufili novac i druge vrijedne stvari za potrebe Islamske zajednice;
- razna pitanja koja su pretplatnici Glasnika postavljali, a na koja su tražili da im se odgovori u Glasnicima itd.

Za ovaj broj Biltena odabrali smo spomenuti samo neke od dokumenta koje smo obradili u okviru rada na Arhivu Islamske zajednice u 2022. godini. Naravno, tu je i mnoštvo druge obrađene i neobrađene građe, a zainteresirani istraživači mogu, uz pomoć naših uposlenika, pretražiti i dobiti dosta zanimljivih i važnih podataka i informacija koje se tiču rada službi i institucija Islamske zajednice u BiH.

Šahsena Đulović

STUDIJSKO PUTOVANJE I POSJETA SRODNIM INSTITUCIJAMA U REPUBLICI TURSKOJ

Grupa uposlenika Gazi Husrev-begove biblioteke je u periodu od 3. do 9. oktobra boravila na studijskom putovanju u Republici Turskoj.

Program putovanja je podrazumijevao posjetu najvažnijim institucijama i ustanovama u Turskoj, a koje se bave bibliotekarskom, arhivskom i muzejskom djelatnošću. Program i realizaciju posjete je organizirala Direkcija za tursku dijasporu i srodne zajednice (YTB).

Prvog dana svog boravka, 3. oktobra 2022. godine, posjetili smo Suleymanija biblioteku (Suleymaniye Yazma Eser Kutuphanesi) u kojoj nas je primio direktor gosp. Hüseyin Kutan. Nakon njegove dobrodošlice i zajedničkog sastanka koji smo održali u prelijepoj bašči ove biblioteke, obišli smo depo, čitaonicu i muzejski prostor. Suleymanija biblioteka posjeduje 208.560 rukopisa, a taj broj se stalno povećava otkupom, poklonima ili vakufom. Depo koji smo imali priliku vidjeti je opremljen višespratnim policama i ostalom neophodnom opremom u skladu sa savremenim standardima čuvanja rukopisa i pokretne pisane baštine.

Isti dan posjetili smo i Topkapi muzej, odnosno osmanski dvor koji se nalazi u Istanbulu, a koji je bio glavna rezidencija turskih sultana od 1465. do 1856. godine. Dvorski kompleks se sastoji od četiri glavna dvorišta i mnogo manjih građevina. Zauzima nešto manje od 700.000 kvadratnih metara, ima na hiljade prostorija, ide duž širokog pojasa obale, a na svom vrhuncu bila je dom za oko 4.000 ljudi. Nakon Topkapi palače, istog dana smo obišli i Muzej islamske historije, nauke i tehnologije (Islam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi) u Istanbulu.

Sutradan, 4. oktobra 2022. godine posjetili smo i Dolmabašče palatu, koja je u periodu između 1856. do 1922., ne potpuno u kontinuitetu, ali većim dijelom vremena, bila administrativni centar Osmanskog Carstva. Sultan Abdulmedžid I je 1856. godine odlučio da kao primarnu rezidenciju odredi novosagrađenu palatu Dolmabahče, koja je, za razliku od starijih carskih palata, izgrađena u potpunosti u evropskom stilu, dominantno baroknom. Šest sultana vladalo je sa sjedištem u Dolmabahče palati, sve do 1924. godine i uspostavljanja Republike Turske. Prvoizabrani predsjednik moderne Turske Kemal Atatürk koristio je palatu kao svoju ljetnju rezidenciju, a u njoj je proveo i posljednje dane svog života, nakon čega palata postaje poznata i kao mjesto smrti osnivača moderne Turske.

Naša sljedeća destinacija bila je Direkcija državnog arhiva – Predstavništvo u Istanbulu u kojoj su nas primili zamjenici generalnog direktora: gosp. Muhammet Ahmet Tokdemir, Cevat Ekici i Mehmet Tastan. Ovoj ustanovi je povjerena briga o arhivskoj građi, njejoj klasifikaciji, obradi i restauraciji. Korisnicima i javnosti pruža pouzdane podatke i kvalitetne usluge te omogućava korištenje arhivske dokumentacije koja čuva historiju i pamćenje turskog društva i države. Nakon sastanka na kojem se govorilo o međusobnoj saradnji naših institucija, obišli smo restauratorski odjel i muzejsku postavku, a domaćini su nam prezentirali i svoju informatičku bazu, što nam je bilo od velike koristi.

Treći dan posjete, 5. oktobra 2022. godine, posjetili smo dvije, za nas posebno značajne, institucije. Prva je bila Biblioteka Istanbul Medeniyet Univerziteta (Istanbul Medeniyet Universitesi Kutuphanesi). U njoj su nas primili dr. Ekrem Tak, generalni sekretar Istanbul Medeniyet Univerziteta, gosp. Ismail Ramazanoglu, direktor Biblioteke, i gosp. Memduh Dinc, upravnik za tehničke usluge.

Ova biblioteka je primjer moderno opremljene biblioteke koja je u potpunosti okrenuta potrebama, željama i maksimalnoj udobnosti svojih korisnika, a to su studenti (90%), istraživači, novinari i akademski radnici (10%). U svojim sadržajima ova biblioteka ima mnoge zasebne radne prostore, zvučne i nečujne radne sobe, tribinu s jastučićima za sjedenje, stolove za grupno učenje i druženje, poseban odjel za korisnike s poteškoćama u vidu i sluhu, prostore za odmor, molitveni prostor, konferencijske sale, kantine, i parking garaže. Ima kapacitet za smještaj milion knjiga i može istovremeno primiti 3.000 korisnika.

Druga institucija koju smo posjetili isti dan je Centar za islamske studije ISAM (Isam Arastirmalari Merkezi) u Istanbulu. Nakon prijatnog razgovora s domaćinima, na čelu s direktorom njihove biblioteke gosp. Mustafom Birolom Ulkerom, imali smo priliku obići istraživački prostor i čitaonicu. Biblioteka ISAM osnovana je 1984. godine s ciljem prikupljanja publikacija neophodnih za pripremu Enciklopedije islama pod jednim krovom i stavljanja na raspolaganje svim zainteresovanim istraživačima. Biblioteka radi na osnovu savremenih metoda kako bi pomogla u održavanju istraživačkih i publikacijskih aktivnosti koje uključuju i enciklopediju i druge edukativne programe. Redovno prati sve knjige i periodične publikacije o islamskoj kulturi, istoriji i civilizaciji. ISAM i Gazi Husrev-begova biblioteka imaju dobru saradnju duži niz godina, a ovom prilikom smo razgovarali o mogućem proširenju i jačanju te saradnje u budućnosti.

Četvrti dan boravka u Turskoj, 6. oktobra 2022. godine, otputovali smo u Ankaru kako bismo tamo nastavili posjete značajnim srodnim institucijama.

U ranim jutarnjim satima 7. oktobra smo imali prijem u Ambasadi Bosne i Hercegovine u Turskoj. Sastanak i veoma konstruktivan razgovor obavili smo s ambasadorom gosp. Adisom Alagićem i njegovim saradnicima. Ambasador Alagić izrazio je svoje zadovoljstvo

zbog našeg dolaska i iskazao spremnost u pružanju podrške Gazi Husrev-begovoj biblioteci u budućnosti.

Isti dan sastali smo se s upravom Direkcije za tursku dijasporu i srodne zajednice – YTB, tj. našim domaćinima koji su finansirali i organizirali ovu studijsku posjetu. U svom uredu u Ankari primili su nas koordinatori za saradnju s Balkanom i predstavili nam rad i djelovanje YTB-a.

Naredna aktivnost je bila posjeta Nacionalnoj biblioteci Turske (Milli Kutuphane) u kojoj smo imali priliku vidjeti neke sličnosti s našom bibliotekom, ali i određene novitete i zanimljiva rješenja, posebno u pogledu funkcioniranja fototeke, audioteke i odjela za skeniranje i digitalizaciju bibliotečke građe.

Zatim smo posjetili Generalnu direkciju državnog arhiva Turske u kojoj su nas dočekali generalni direktor prof.dr. Ugur Unal i njegovi prvi saradnici. Nakon sastanka na kojem se dosta razgovaralo o mogućoj saradnji između dvije institucije, obišli smo muzejsku postavku i glavne odjele arhiva.

Na kraju ovog aktivnog dana posjetili smo i Društvo za zaštitu turske historije (Türk Tarih Kurumu) u kojem smo održali sastanak s direktorom dr. Birolom Çetinom nakon čega smo obišli njihovu biblioteku.

Na samom kraju naše posjete, 8. oktobra 2022. godine obišli smo i grandioznu Narodnu biblioteku Turske (Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi) i bukvalno ostali zadivljeni onim što smo tu imali priliku vidjeti. Naš domaćin je bio direktor ove biblioteke gosp. Ayhan Tuğlu. Tu smo imali priliku sresti sve generacije ljudi, cijele porodice, roditelje s djecom, starije i mlađe osobe, tinejdžere, poslovne ljude, istraživače, akademske radnike...

Odmah na ulazu u Biblioteku zatekli smo veliki broj ljudi koji su u dugom redu čekali na ulazak. Rečeno nam je da je taj prizor uobičajen svakog dana, a upravo taj dan kroz Biblioteku je prošlo 7.000 ljudi.

Izgradnja Narodne biblioteke počela je 2015. godine uz pokroviteljstvo predsjednika Recepta Tayyipa Erdogana koji ju je svečano otvorio 2020. godine. Biblioteka se rasprostire na 125.000 kvadratnih metara i ima kapacitet da istovremeno primi 5.500 korisnika. U zgradi od 11 spratova smješteno je više odjeljenja, od čitonica, istraživačkog centra, dječije biblioteke, edukacijskog centra, preko izložbenih salona, restorana i kafeterija, pa do Svjetske dvorane u kojoj su smještene knjige iz 110 zemalja među kojima je i Bosna i Hercegovina. Trenutno, ova biblioteka ima 4 miliona knjiga, otvorena je 24 sata dnevno, a svakodnevno se besplatno dijeli topla čorba, čaj, kolači i voda za korisnike.

Nakon ovog studijskog putovanja, vratili smo se u svoju domovinu prepuni lijepih utisaka, s novim iskustvima, idejama, planovima. Obogaćeni smo novim kontaktima, saznanjima i s velikim entuzijazmom nastavljamo dalje obavljati svoj posao i ispunjavati misiju koju nam je naš osnivač i veliki vizionar Gazi Husrev-beg i namijenio.

Zahvalni smo predstavnicima svih spomenutih institucija koji su nas prijateljski i srdačno primili i ugostili, a posebno Direkciji za tursku dijasporu i srodne zajednice – YTB koji su nam pružili ovu priliku i bili odlični domaćini.

Šahsena Đulović

SNIMANJE TV SERIJALA

„GAZI HUSREV-BEGOVA RIZNICA“

Uposlenici Gazi Husrev-begove biblioteke su u saradnji s BIR televizijom i novinarkom Selmom Pandžić u 2022. godini započeli projekt snimanja videoserijala „Gazi Husrev-begova riznica“.

Cilj je bio snimiti trideset videopriča koje će tretirati najvažnije eksponate i artefakte muzejske postavke „Muzej knjige“ u Gazi Husrev-begovoj biblioteci te na taj način sačuvati zabilježene važne činjenice iz historije i kulturne baštine Bosne i Hercegovine.

U protekloj godini uspjeli smo snimiti trinaest epizoda u kojima uposlenici Biblioteke govore o najvažnijim historijskim i naučnim podacima koji se vezuju za ono što Biblioteka čuva kao dio kulturno-historijskog naslijeđa Bosne i Hercegovine.

Obradene su sljedeće teme:

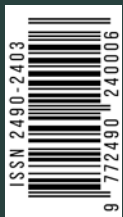
1. Mushaf Fadil-paše Šerifovića – Hamza Kurtanović
2. Najstarija knjiga u Bosni i Hercegovini – Šahsena Đulović
3. Globusi iz 1881. – Madžida Smajkić
4. Štamparija Ibrahima Muteferike – Fatima Tinjak
5. Banjalučka serdžada – Ejla Ćurovac
6. Vakufname – Mustafa Berhamović
7. Kaligrafski radovi – Meho Manjgo

8. Dokumenti na osmanskome jeziku – Amina Kadribegović-Mehić
9. Štamparije u Bosni i Hercegovini – Amela Lepir
10. Muvekkithana – Hamza Lavić
11. Skriptorij u Foči – Izudina Zukorlić
12. Razvoj biblioteka u BiH – Osman Lavić
13. Razvoj bibliotekarstva u BiH – Osman Lavić

Svi videozapisi su dostupni na YouTube kanalu Gazi Husrev-begove biblioteke. Plan je da se uradi titlovanje prijevoda na engleski jezik te da se omogući njihovo emitiranje na digitalnom kiosku u muzeju Biblioteke, kao i da se putem QR koda svaka priča veže za postojeći artefakt u našem muzeju. Ovi, kao i svi ostali videozapisi iz Biblioteke su dio audio i video zbirke Gazi Husrev-begove biblioteke koja je u fazi formiranja.

GAZI HUSREV-BEGOVA
BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

